

#45

prijs 1,50 euro | jaar 54 | mei-juni 2010

BELGIE-BELGIQUE

P.B. 1/9352

AFGIFTEBUREAU

BRUSSEL 7

MEI-JUNI 2010

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

Frans- of Nederlandstalig: gelijke rechten...

door Chris Den Hond

Niet in staat om de sociale crisis op te lossen, valt de regering over de communautaire kwestie: BHV, het regionaliseren van dossiers en de taalkwestie rond Brussel. In een reeks staatshervormingen vroeger zijn een aantal socio-economische dossiers gecommunautariseerd of geregionaliseerd: energie, urbanisme, leefmilieu, werkgelegenheid, economie, huisvesting, landbouw, fiscaliteit, openbare werken en transport. Sommige dossiers zijn al geregionaliseerd, andere slechts gedeeltelijk en de Vlaamse rechterzijde eist de volledige regionalisering. Waalse, Brusselse of Vlaamse werkmensen worden zo meer en meer geïsoleerd, worden verplicht hun sociale verworvenheden te verdedigen in een klein regionalistisch kader, waar ze geconfronteerd worden met dezelfde liberale politiek van de burgerij of regering, of ze nu Vlaams, Brussels, Waals of Belgisch is.

Daarenboven is er de taalkwestie rond Brussel. In de 6 "Vlaamse" faciliteitengemeenten rond Brussel wonen meer dan 50% Franstaligen: Wemmel, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Drogenbos, Linkebeek, St. Genesius Rode. In 16 andere "Vlaamse" randgemeenten van Brussel heb je een Franstalige minderheid, gaande van 10% tot 40%, zonder taalfaciliteiten. Daar is kinderopvang in het Frans of naar school gaan in het Frans verboden. Dat is niet conform met het Europees Handvest van de Raad van Europa voor de bescherming van regionale talen of talen van minderheden. België heeft dat verdrag wel getekend in 1995, maar nooit geratificeerd.

De taalgrens is vastgelegd op basis van een volkstelling die dateert uit 1947. Gezien de demografische evolutie kan je moeilijk vasthouden aan die taalgrens en dan ook nog de culturele rechten ontzeggen van een Franstalige minderheid in "Vlaamse" gemeenten. Het is daarom logisch de gemeenten rond Brussel bij het Brussels gewest te voegen. De tweetaligheid zou er gegarandeerd zijn en de regio Brussel zou een leefbaardere regio worden. Met heel wat

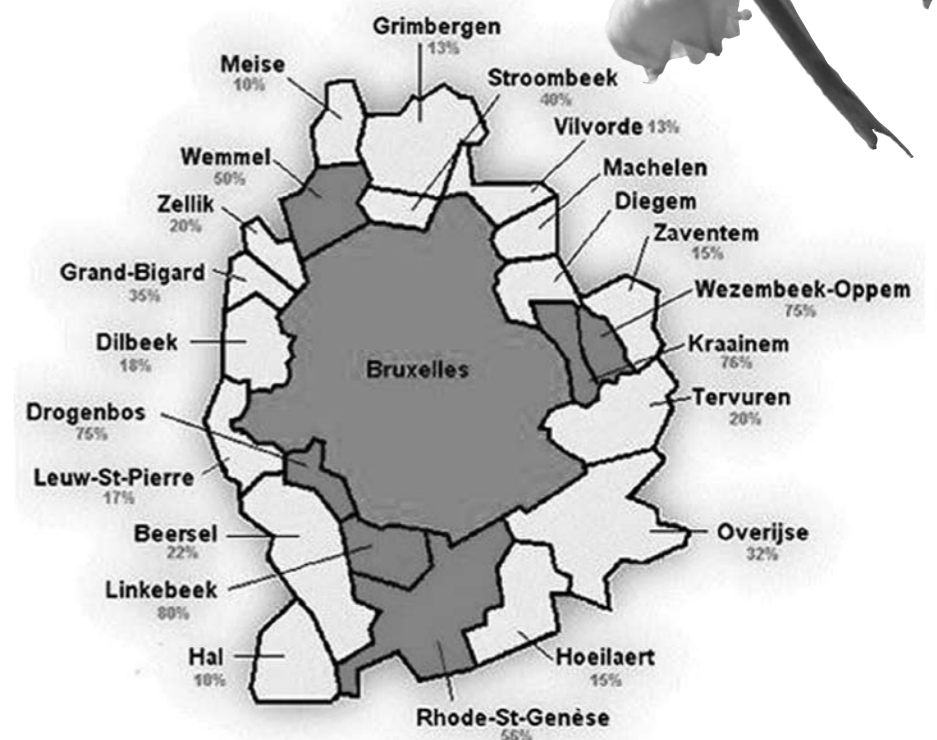
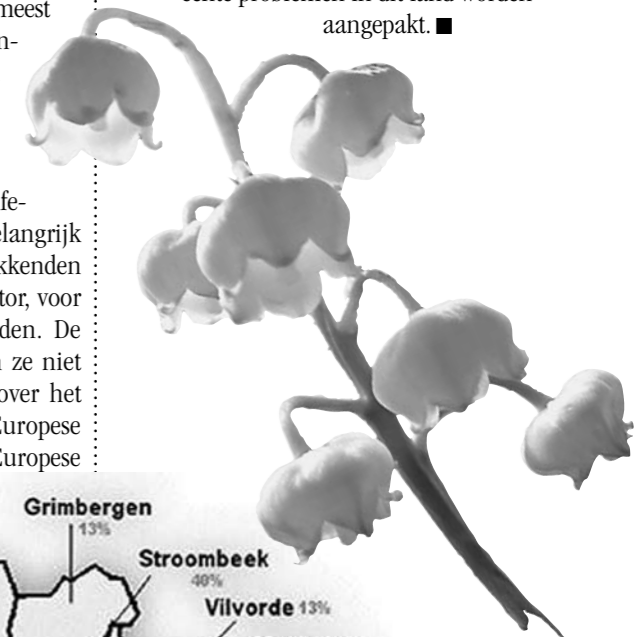
positieve gevolgen op sociaal vlak: minder overvolle franstalige scholen in Brussel, minder werkloosheid, ...

... en een strijdplan!!

Want de echte problemen van de mensen, daar houden de regeringspartijen zich niet mee bezig. Heel wat huishoudens hebben het hard te verduren. De deeltijdse werkloosheid is sterk gestegen de laatste maanden, het regent ontslagen, herstructureringen en bedrijfssluitingen. Opel (Antwerpen), Caromills (Charleroi), Godiva (Brussel), Carrefour (overal) zijn slechts de meest recente voorbeelden. De onderhandelingen tussen vakbonden en patronaat over de harmonisering van het statuut van bedienden en arbeiders geraken maar niet uit de startblokken. En de nationale conferentie over de pensioenen is een belangrijk moment voor miljoenen loontrekkenden in de privé en in de openbare sector, voor werklozen en bruggepensioneerden. De Belgische regering (hopelijk kan ze niet meer recht na de val) zet zich over het algemeen in het spoor van de Europese patronale aanbevelingen en de Europese

Unie. Die zijn voor een optrekking van de pensioenleeftijd.

Veel vakbondsmilitanten stellen zich terecht de vraag wat de vakbondsleidingen in petto hebben om hieraan efficiënt weerwerk te bieden. Overleggen of de strijd aangaan? Enkele recente stakingen hebben aangetoond dat weerwerk bieden kan leiden tot overwinningen. En dat de aanval de beste verdediging is tegen het patronaal offensief. Wij willen weten wat het strijdplan is van onze vakbonden, want het wordt tijd dat de echte problemen in dit land worden aangepakt. ■

#45 prijs 1,50 euro | jaar 54
mei-juni 2010

SAP
rood

Werken mee aan dit nummer:

Ataulfo Riera, Bruno De Wit, Céline Sylvestre, Céline Caudron, Chris Den Hond, Daniel Tanuro, David Baele, David Dessers, Denis Horman, Eric Toussaint, Farook Tariq, Francine Dekoninck, Freddy De Pauw, Guy Van Sinoy, Jan Smid, Louis Verheyden, Little Shiva, Ludo De Witte, Luk Vervaet, Marijke Colle, Michèle Marteaux, Nicolas, Olivier Bonfond, Pauline, Stéphanie Staësse, Thierry Pierret, Thierry Tillier, Thomas Weyts, Thouraya Ben Youssef.

Rood is het tijdschrift van de SAP, Socialistische Arbeiderspartij, Belgische afdeling van de Vierde Internationale.

Contactadres: Plantinstraat 20
1070 Brussel

Abonnement: 1,5€ per numero,
8€ voor 6 nummers (per jaar)

Gelieve te storten
op het rek.nummer 001-0728451-57
van de Vorming Leon Lesoil

Rood wordt uitgegeven
door de Vorming Leon Lesoil

v.u. A.Riera
Plantinstraat 20, 1070 Brussel

Formation
LEON LESOIL

www.sap-rood.be

- 3 Frans- of Nederlandstalig: gelijke rechten... en een strijdplan door Chris Den Hond
- 4 Recht op werk! Een nationale campagne van de SAP door Ataulfo Riera
- 6 ABVV-ACV: Zit er een piloot in het vliegtuig? door Guy Van Sinoy
- 9 Winsten voor de ondernemingen door Bruno De Wit
- 10 Abortus, de strijd gaat voort door Francine Dekoninck
- 11 Armoede, lage lonen, werkloosheid door Céline Caudron
- 12 Orde van Verpleegkundigen door Bert Inwoud
- 13 De armoede slaat toe door Guy Van Sinoy
- 14 Technospace Aero (Herstal), Lessen van een staking door Denis Horman
- 15 De burqa, een racistische, sexistische en repressieve wet door Céline Caudron
- 16 Verkiezingen in Frankrijk: vooral verliezers door Freddy De Pauw
- 17 Het Griekse volk op water en droog brood door Guy Van Sinoy
- 18 De Nederlanse SP op een kruispunt door Willem Bos
- 20 De groei van de Arbeiderspartij van Pakistan (LPP) door Farooq Tariq
- 22 De geesten van Leopold II en Lumumba door Ludo De Witte
- 26 Congres Vierde Internationale, een langzaam ongeduld door Alex De Jong
- 27 Afscheid van Jos Geudens door David Dessers
- 28 Naar een ecologische contestatiebeweging? door David Baele
- 31 Daar is de lente door Filip De Bodt
- 32 Internationaal jongerenkamp

cover

Little Shiva / Titom

back cover

photo of the 24th international camp for young revolutionaries, Barbaste 2007 by Jose Téllez

Recht op werk!

Een nationale campagne van de SAP

door Ataulfo Riera

De werkloosheid is een sleutelkwestie in de sociale crisis die door de diepe economische crisis van het kapitalisme werd veroorzaakt. Week in week uit krijgen we een nieuw pak herstructurerings, bedrijfssluitingen en economische werkloosheid over ons heen. De cijfers zijn bekend: 74.000 banen werden geschrapt in 2009, in 2010 komen er hier nog eens 60.000 bij volgens de voorspellingen. Voorspellingen die wel eens een onderschatting kunnen blijken. In de periode van januari 2010 tot vandaag waren er volgens het ACV immers al 41.931 ontslagen... In de Europese Unie werden vorig jaar 7 miljoen banen vernietigd. Terwijl de werkende bevolking op geen enkele manier verantwoordelijk is voor de huidige situatie, betalen wij wel het gelag, zelfs meer dan eens: door de overheidsbesparingen, door de massale afdankingen, door de toename van werkloosheid en bestaansonzekerheid...

Geen enkele politiek bleek tot op heden in staat om de werkloosheid afdoende aan te pakken, en met reden: we hebben een regering die rijdt voor het patronaat, niet voor de massa van de bevolking. Haar eerste doelstelling is de patroons te helpen hun winstvoeten te herstellen, op de rug van de loontrekkenden. Ze deelde miljarden uit, maar enkel om de bankiers en speculanten te redden.

Na een eerste moment van vertwijfeling en legitimiteitsverlies werd de neoliberale politiek des te harder voortgezet. De neoliberale ideologie mag dan misschien wel even in de schuif zijn gestoken, haar concrete uitwerking treft ons des te heviger.

Ontreddering aan de basis, verblinding aan de top

Ondanks het feit dat in heel wat bedrijven afgelopen maanden dapper werd gestreden (bij Bridgestone, Tecteo, IAC, Carrefour, Godiva, Techspace Aero, enz.) - en er soms zelfs overwinningen werden behaald zoals bij Inbev of Baeyer- zijn het in de huidige fase van de crisis toch nog vooral fatalisme en

ontreddering die overheersen in de werkende klasse. Het zwaard van Damokles van de werkloosheid en de afwezigheid van een globaal en beslist antwoord van vakbondszijde wegen volop.

De vakbondsleidingen toonden geen enkele wil om de strijd uit te breiden en één te maken. De acties blijven dan ook geïsoleerd, bedrijf per bedrijf, sector per sector. Er zijn geen gezamenlijke doelstellingen, geen gezamenlijke strategie... Van een actieplan is geen sprake, buiten nu en dan een traditionele betoging door Brussel langs het welbekende parcours. Als er dan al eens gemobiliseerd wordt, zoals met de betoging op 29 januari, zeker een succes qua deel-

Bestel het actiemateriaal!

In het kader van onze nationale campagne "Recht op werk!" brengt de SAP een gans pak actiemateriaal uit. Naast een reeks pamfletten waarmee we het idee van een verbod op afdankingen en de creatie van 500.000 sociaal en ecologisch nuttige jobs willen bekend maken, brengen we ook een brochure uit over de crisis van het kapitalisme en ons antikapitalistisch noodplan.

De pamfletten, affiches en stickers voor een verbod op afdankingen kan je nu al bestellen. Gratis nog wel! Wil je het actiemateriaal helpen verspreiden? Wil je actief meewerken? Geef een seintje: Stuur een mailtje naar info@sap-rood.be of bel naar 0496/20 76 37 (na 17u).

Laat best weten hoeveel exemplaren je wil.

name, is het enkel om druk te zetten op de onderhandelingen met het patronaat of de regeringen. Van verdere perspectieven is meestal geen sprake. Ze dienen in de eerste plaats om de basis eens stoom te laten afblazen. Een vakbondsbasis die nochtans bereid lijkt te strijden op voorwaarde dat haar echte perspectieven worden geboden qua eisen en actiemiddelen.

Voor de vakbondsleidingen lijken maar twee dingen echt te tellen: het kost wat kost vrijwaren van haar plaats in het sociaal overleg, en het vrijwaren van de o zo heilige "competitiviteit van de Belgische ondernemingen". Het gaat hier nochtans om een helse logica, een heuse harakiri voor de sociale verworvenheden. De concurrentie tussen de kapitalisten heeft immers ook de concurrentie tussen de werkende bevolking nodig: op de arbeidsmarkt om de kost van de arbeidskracht te drukken en de flexibiliteit te verhogen, tussen de werknemers van verschillende bedrijven en binnen eenzelfde bedrijf en tussen de arbeiders uit de verschillende landen.

Meegaan in de logica van de "competitiviteit" betekent simpelweg de sociale mobilisatie en het klassenbewustzijn vervangen door de bedrijfsgeest: "Jouw" bedrijf moet het halen, zowel tegenover de internationale concurrentie als tegenover alle andere bedrijven. In laatste instantie betekent dit het doodvonnis van een echt syndicalisme, dat moet steunen op de grenzeloze solidariteit binnen de werkende klasse, ongeacht tot welke statuut, sector of nationaliteit mensen behoren.

De diepgaande crisis van een doorgeslagen kapitalisme vereist radicale antwoorden

De strategie van de vakbondsleidingen, of eerder het totaal ontbreken ervan, leidt nergens naartoe. Zelfs vanuit het oogpunt van het louter afdwingen van een reeks minimale, "redelijke" eisen... De crisis beperkt immers serieus de marges voor het sociaal overleg. Om hun winsten opnieuw op een hoog peil te brengen, doen de patroons nauwelijks nog toegevingen. Tenzij we ze door volgehouden mobilisatie afdwingen!

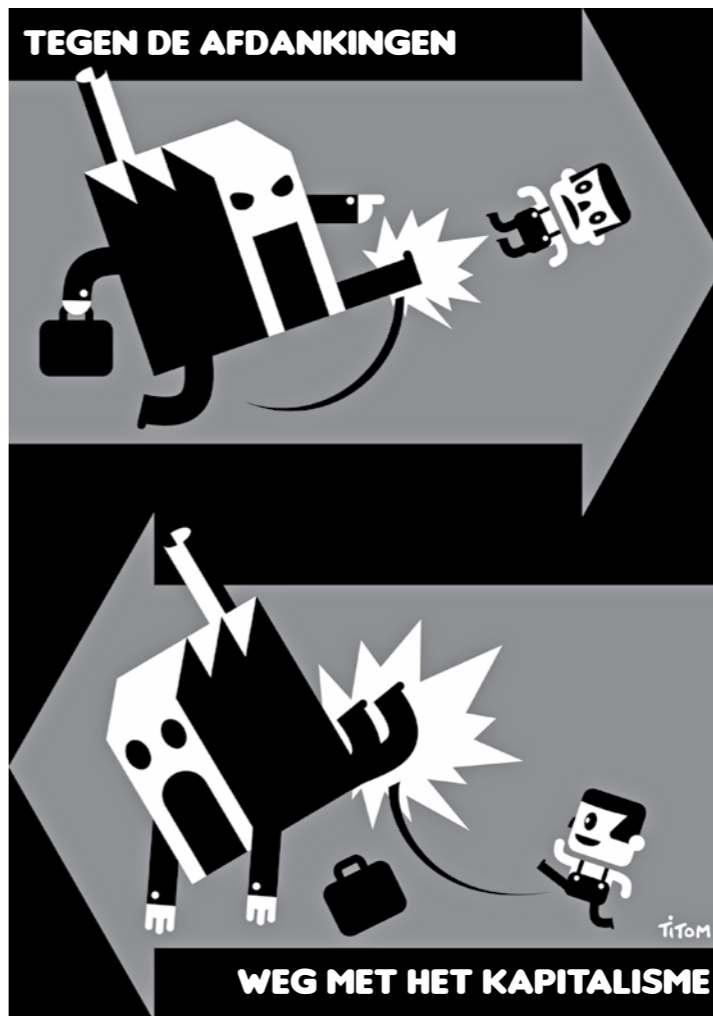
Hoe kunnen we zulke beweging ondanks alle moeilijkheden van de huidige situatie voorbereiden? Om te beginnen moeten we natuurlijk de mensen overtuigen van de noodzaak ervan, door het populariseren onder de werkenden en werklozen van het idee van een gezamenlijke, collectieve mobilisatie tegen de crisis. Vervolgens komt het er op aan dit perspectief naar voor te schuiven in alle acties om hen op middenlange termijn te laten samenvloeien op basis van een sociaal en ecologisch noodplan. We hebben ook een ambitieus actieplan nodig om onze eisen af te dwingen. We moeten de grenzen doorbreken: tussen de vakbonden, bedrijven, sectoren, landen en regio's...

Het is de enige manier waarop de arbeidersbeweging haar eigen oplossingen kan afdwingen.

Doorheen onze nationale campagne wil de SAP in de eerste plaats de noodzaak van zo'n aanpak verdedigen, binnen de syndicale voorhoede, naar werknemers in actie, en onder de werkende bevolking in het algemeen.

Het recht op een job garanderen door een algemeen verbod op afdankingen

We willen een aantal sociale noodmaatregelen naar voor schuiven tijdens onze campagne, rond 3 centrale assen: "Recht op werk! Een algemeen verbod op afdankingen! 500.000 kwaliteitsvolle banen creëren, het kan!". De sleutel om werk als een heus sociaal recht af te dwingen, is de eis van een algemeen verbod op afdankingen en de organisatie van een publiek fonds dat gespijsd wordt met bijdragen van het gehele patronaat. Bedoeling is om de werkgelegenheid te redden in alle bedrijven, of ze nu winstgevend zijn of niet. Deze maatregel heeft een dubbele pedagogische functie: ze perkt de almacht van de patroons om te beslissen over de toekomst van de loontrekkenden in, en duidt de kapitalistische klasse als enige verantwoordelijke voor de huidige crisis aan. Het is dan ook aan hen, en enkel aan hen, om er de gevolgen van te dragen.

Het patronaat gebruikt, en misbruikt, vandaag ook individuele ontslagen om de verplichtingen die voortvloeien uit collectieve ontslagen te omzeilen, maar ook om de druk op de werkvloer te zetten en haar disciplinaire macht te doen gelden. Voor ons is het onaanvaardbaar dat het patronaat zelf rechter, jury en advocaat kan spelen. De werkende klasse en haar organisaties moeten echte controle kunnen uitoefenen op individuele ontslagen en de verplichte wederopname in het bedrijf kunnen afdwingen van iedereen die oneigenlijk werd buiten gezet.

Afdankingen verbieden, betekent ook de werkgelegenheid redden in geval van faillissementen. Eerder dan een bedrijf te sluiten en zo de infrastructuur en de kennis van de arbeiders te zien verdwijnen, moeten we hun professionele reconversie eisen, met behoud van loon en statuut, of de technische reconversie van het bedrijf doorheen nationalisatie onder arbeiderscontrole.

500.000 kwaliteitsvolle banen creëren

In een context van massale werkloosheid en achteruitgang van de arbeidsomstandigheden volstaat het niet om de bestaande werkgelegenheid te verdedigen. Tegenover

de pogingen van de werkgevers om de werkloosheid en flexibiliteit nog uit te breiden blijft ook de eis van een algemene arbeidsduurvermindering zonder loonverlies of verhoging van het arbeidsritme, en met massale bijkomende aanwervingen volop actueel.

Wij denken dat het mogelijk is om 500.000 kwaliteitsvolle banen te creëren in de privé- en publieke sector. In de privé-sector door een veralgemeende arbeidsduurvermindering de invoering van de 32-urenweek, met bijkomende aanwervingen en zonder loonverlies. In de publieke sector door het creëren van honderdduizenden sociaal en ecologisch nuttige jobs: in de gezondheidszorg, het onderwijs, de huisvestingssector, het openbaar vervoer... Hiervoor moeten we het geld halen waar het zit. Hoog tijd voor een belasting op de grote fortuinen en

het stopzetten van de betaling van de overheidsschuld aan dezelfde grote fortuinen!

Een algemeen verbod op afdankingen en een plan van massale jobcreatie door een veralgemeende arbeidsduurvermindering kan enkel slagen mits de werkende klasse echt controle kan uitoefenen. De oude eis van arbeiderscontrole op afdankingen en de boekhouding is essentieel om te kunnen uitmaken of een bedrijf al dan niet in moeilijkheden zit, om het patronale fonds voor het behoud van werk te kunnen controleren, om reconversie maatregelen en aanwervingen te controleren, om het verhogen van het arbeidstempo tegen te houden, enz.

Deze maatregelen afdwingen, is geen utopische gedachte, maar een kwestie van het opbouwen van krachtsverhoudingen! De Belgische vakbonden, met meer dan 2 miljoen leden bij de sterksten in Europa, hebben hier een cruciale verantwoordelijkheid. ■

www.sap-rood.be

ABVV-ACV: Zit er een piloot in het vliegtuig?

door Guy Van Sinoy

Sinds maanden slaat de deeltijdse werkloosheid gaten in heel wat gezinsbudgetten, regent het ontslagen, stapelen herstructureringen en sluitingen zich op. Opel, Inbev, Carrefour, Decto, Cartomills, Godiva, om de meest recente voorbeelden niet te noemen. Anderzijds verlopen de onderhandelingen moeilijk tussen het patronaat en de vakbonden over de harmonisering van de statuten van arbeiders en bedienden. Tenslotte zal de volgende nationale conferentie over de pensioenen een aanzienlijke heel belangrijk zijn voor miljoenen loontrekkenden in de privé- en openbare sector, voor werklozen en bruggepensioneerden, want de regering Letermé zit op dezelfde lijn als de OESO, de Europese Unie en met alle patronale hoofdkwartieren die roepen om een verlenging van de carrière. Gezien het belang van deze kwestie hebben de syndikale militanten het recht om hun vakbondsleidingen te vragen naar een strijdplan. Maar is er wel een syndikale strategie? Zit er wel een piloot in het vliegtuig?

Carrefour

Toen Carrefour het herstructureringsplan bekend maakte (ontslag van 1672 mensen, sluiting van 21 winkels, verkoop van een serie winkels onder de vorm van franchise), ging het personeel van een aantal zetels spontaan in staking, zo ook in een aantal vestigingen die niet bedreigd werden door sluiting. De week daarop lanceerde de bediendencentrales van het ABVV (BBTK-Setca) en van het ACV (CNE en LBC) het ordewoord van een algemene 24-uren staking, deels om de al voorziene werkonderbrekingen te dekken. Vanaf toen had men de indruk dat de vakbondsleidingen vastzaten aan onderhandelingsstafel van de ondernemingsraden en hoopten op een mirakel. Zij "dekten" de werkonderbrekingen, maar organiseerden niet de strijd.

Het sociaal klimaat is nochtans gunstig om een offensieve strijd te voeren. In alle vestigingen van de Carrefour-groep is het personeel geschandaliseerd. Ze voelen zich behandeld als uitschot en voelen zich

gedwongen ofwel tot een inlevering op het loon ofwel tot ontslag. In sommige GB's werden de automatische kassa's, waar de klanten zelf hun aankopen scannen, buiten werking gezet. In veel vestigingen kwamen vele klanten hun solidariteit betuigen met het personeel, door o.a. petitie te tekenen. CNE, BBTK-Setca en LBC zouden zich met pamfletten tot de klanten moeten richten en hen b.v. uitnodigen om deel te nemen aan een nationale manifestatie van alle werknemers van de dienstensector.

Waarop wachten de syndikale leidingen om een grote actiecampagne te lanceren om de herstructurering tegen te houden? Een informatiekampagne gericht aan alle werknemers van de sector van de supermarkten (Delhaize, Aldi, Makro, Colruyt, Match, Champion, enz.). De versnippering van het personeel tussen verschillende paritaire comités verdeelt de werknemers want het patronaat zal uiteindelijk aan het geheel van het personeel van de sector de minst voordelige voorwaarden voor de loontrekkenden opleggen. Wat er zich nu afspeelt is niet enkel een herstructurering bij Carrefour, het is een krachtproef om het syndicalisme in de sector te breken en werkomstandigheden en lonen op te leggen in alle supermarkten zoals we die kennen in de USA. Een gemeenschappelijke strijd van de sector is dus onontbeerlijk.

Het is nog niet te laat, maar het wordt hoog tijd want na de zomer zal het te laat zijn. De tijd speelt in het voordeel van het patronaat van Carrefour en van het patronaat van de distributiesector.

Toenadering arbeiders-bediendenstatuut

Globaal genomen hebben arbeiders een minder voordelig statuut dan de bedienden: de proefperiode en de opzegtermijn zijn veel korter, carensdag in geval van ziekte, de periode van gewaarborgd loon is veel korter in geval van ziekte.

Eerst oefenden de werkgevers druk uit zodat de economische werkloosheid ook voor bedienden zou gelden (onder het voorwendsel jobs te "redden") en ze kregen wat ze vroegen. Daarna proberen de

werkgevers de onderhandelingen te rekken om het statuut van de bedienden gelijk te stellen met dat van de arbeiders, maar naar onder toe: inkorting van de vooropzegtermijnen van bedienden om die naar de vooropzeg van de arbeiders te doen opschuiven.

Maar er bestaan ook spanningen in de schoot van de vakbondsapparaten. De toenadering van de statuten tussen arbeiders en bedienden zal op één of ander moment onvermijdelijk de vraag oproepen van de vakbondsgrenzen. Tot nu toe was een arbeider van het ABVV in de chemie aangesloten bij de Algemene Centrale en een bediende van het ABVV in dezelfde onderneming bij BBTK. En als morgen de statuten geharmoniseerd zijn, bij welke centrale zullen de arbeiders aangesloten zijn? Zullen de bedienden van de industrie overgeheveld worden naar de arbeiderscentrales? Zullen de bediendenvakbonden zich beperken tot de tertiaire sector? Achter al deze vragen schuilen er aanzienlijke bureaucratische belangen want van het aantal aangeslo-

tenen bij een centrale hangt meer bepaald het totaal bedrag van financiële inkomsten vast, de grootte van het apparaat en de krachtsverhoudingen tussen de centrales in de schoot van dezelfde vakbond. Hebben alle centrales van het ACV en het ABVV een gemeenschappelijke houding m.b.t. de harmonisering tussen arbeiders en bedienden?

Op 17 maart organiseerden de bediendenvakbonden (BBTK-Setca, CNE, LBC) een bijeenkomst met verscheidene duizenden militanten voor de zetel van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) om druk te zetten op het patronaat en hen aan het onderhandelen te krijgen. De mobilisatie was spectaculair. Maar de inzet is zo groot dat er meer nodig zal zijn dan een bijeenkomst van militanten, met kredieturen en met een lunchpakket, om het patronaat te stoppen.

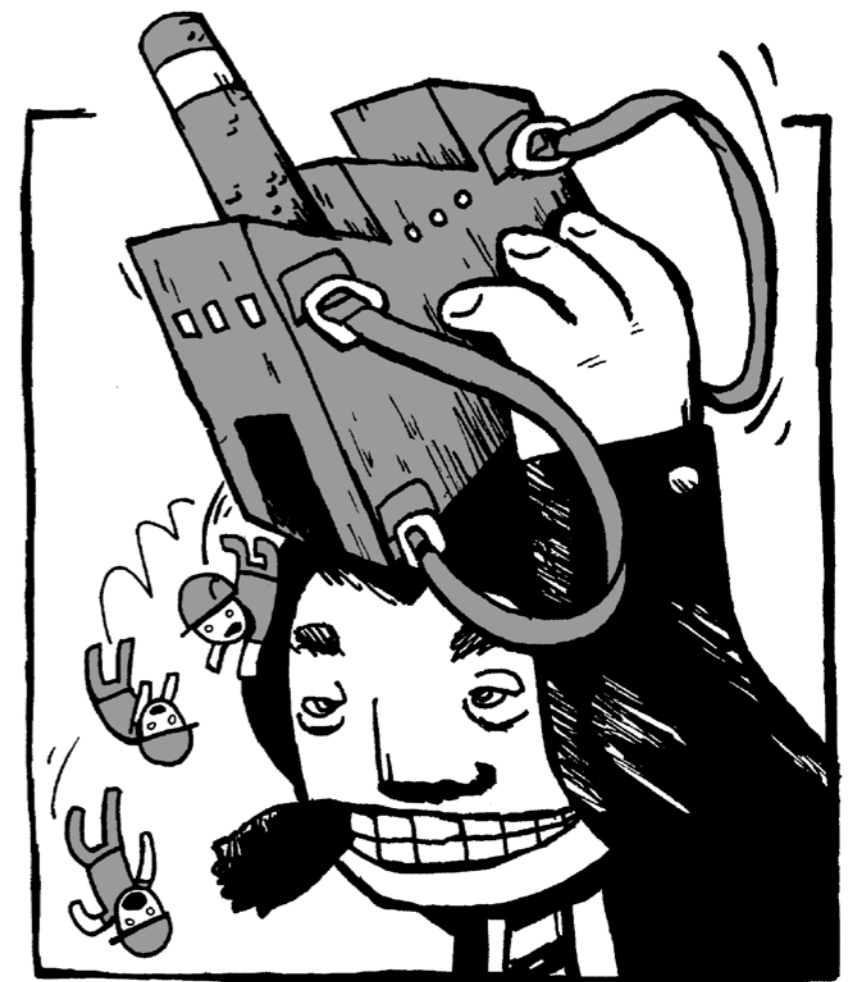
De Nationale Pensioenconferentie

Na het Groenboek van Michel Daerden over de pensioenen werd er een "task force" op de been gebracht om de Nationale Pensioenconferentie voor te bereiden. Deze "task force", voorgezeten door Michel Jadot (PS, ex-manager van FOD-werkgelegenheid), zal ook vertegenwoordigers bevatten van het ABVV (Daniël Van Daele), van het ACV (Hélène Ska), van het ACLVB (Sabine Slegers), van de Dienst Pensioenen van de Openbare dienst en van patronale organisaties (VBO, UNIZO, Union de Classes Moyennes).

De deelname van de vakbonden aan deze "task force" moet op zich in vraag gesteld worden. Die task force is geen organisme voor onderhandelingen, maar een overlegorgaan gefocust op de voorstellen van Daerden, namelijk langer werken. Het artikel dat verscheen in Rood-La Gauche van maart-april 2010 (pensioenen en veroudering: de grote bluf) toont aan dat de betaling van de pensioenen niet af zal hangen van de activiteitsgraad van de senioren, maar van het aantal jobs en van de werkelijke betaling van de patronale lasten.

Ommezwaai van het ACV over de verlenging van de loopbaan?

In de voorbereidende documenten voor het voorziene congres in oktober 2010, verdedigt het ACV het idee om de duur van de loopbaan te verlengen. "Men moet de werknemers eveneens aanmoedigen om langer te werken alhoewel men voor ons de wortel

't Is Crisis!

We moeten vermageren om vooraan te blijven in de school van de winst

www.old-picture.com/american-history-1900-1930s/Aviator.htm

Titom - creative commons - http://bxl.attac.be

dient te gebruiken eerder dan de stok". (Morgen mee maken, een andere toekomst is mogelijk, voorbereidend document voor het ACV-congres, p.16). Anders gezegd, het ACV is voor de verlenging van de loopbaan onder voorwaarde dat dit gebeurt onder de vorm van aanmoedigingen (verschillende vergoedingen) maar niet door sancties. Op 9 oktober 2009, tijdens een bijeenkomst in gemeenschappelijk front, kwamen 2500 militanten samen op de terreinen van Tour en Taxis, waar het ACV net als het ABVV echter het idee van een tweede Generatiepact hebben verworpen. Heeft het ACV-LBC een ommezwaai gemaakt?

In een brochure uit 2005 van het CNE, 6 leugens over de veroudering en de toekomst van de pensioenen kon men het volgende lezen: "De actieve bevolking zal in 2020 zo'n 6,8 miljoen bedragen, dat wil zeggen evenveel dan vandaag. En in 2030 zullen dat er 250.000 minder zijn. Stelt dit een probleem als men vandaag 600.000 werkzoekenden telt, zonder daarbij de oudere werklozen bij te tellen of de "inactieve" vrouwen aan de haard?" Op pagina 10 van dezelfde brochure legt het LBC ook uit wat één van de werkelijke redenen is van het offensief om de loopbaan te verlengen: "Geen enkele van de maatregelen die voorgesteld worden 'in naam van de veroudering' gaan over verloning. Ze leiden allemaal tot een looninlevering. Het aantal werkzoekenden verhogen en hun vergoeding laten afhangen van het actief en ononderbroken zoeken naar een job: dat is de druk verhogen van dit reserveleger op de lonen van de actieve bevolking. Het objectief is de concurrentie van allen tegen allen. Het resultaat is een krachtsverhouding in het voordeel van de werkgevers en van loonsvermindering."

ABVV

Het ABVV van zijn kant heeft een lijn aangenomen van een volgzame houding in voorbereiding van de pensioenconferentie.

-Ten eerste voorrang aan de legale pensioenen (openbare sector, privé-sector, zelfstandigen) om zo te komen tot een berekend pensioen van 75% van de verloning (i.p.v. 60% nu in de privé-sector). De kost voor de overgang van 60% naar 75% overstijgt de 2,4 miljard €.

-Een betere sociale omkadering van de private bijkomende pensioenen (geen beurspeculatie met deze pensioenfondsen, maar gebruik ervan in duurzame investeringen).

-Verhoging van de rechten (75% voor iedereen) zonder verwijzing naar de familiale toestand, recht op het minimumpensioen voor de deeltijdsen, verhoging van de minimumpensioenen alle 2 jaar, enz.

Als het ABVV en het ACV in gespreide slagorde naar de pensioenconferentie gaan, zonder mobilisatie van hun leden, zonder duidelijke doelen te stellen en als het ACV daarenboven reeds de patronale eis voor de verlenging van de loopbaan heeft overgenomen, dan wordt het een gegarandeerde nederlaag.

Mobiliseren, strijden en overwinnen

Zonder strijd is men al op voorhand verloren. Als men vecht is men niet altijd zeker van te winnen, maar het is mogelijk om te winnen. In de loop van de laatste maanden hebben we dit gezien bij Tecteo, Inbev, FN en Techspace Aero. Het lot van de loontrekken in de distributiesector (Carrefour en de anderen), de verbetering van het arbeidersstatuut en de toekomst van de pensioenen verdienen het om er voor te strijden. Daarom dat de SAP de syndikale militanten vraagt om hun syndikale verantwoordelijken te interpellieren om te discussiëren over een strijdplan.

Grootverdieners naar de top in 2009

La Libre Belgique publiceerde op 8 april 2010 het loon van het overgrote deel van het Belgische patronaat,

lonen die zijn begonnen klimmen in 2009. Vraag op 100 punten: in de veronderstelling dat uw loon

overeenkomt met het gemiddelde maandloon (2.800€ bruto), hoelang zul je moeten werken om het overeenkomstige bedrag van de volgende Belgische patronen hun salaris te bekomen?

Je zal moeten werken:

- 214 jaar om aan het jaarlijks salaris van Carlo Britto te komen (AB Inbev: 7,22 miljoen €)
- 117 jaar om aan het jaarlijks salaris van Albert Frère te komen (GBL: 3,93 miljoen €)
- 99 jaar om aan het jaarlijks salaris van Gérard Mestrallet te komen (GDF Suez: 3,34 miljoen €)
- 87 jaar om aan het jaarlijks salaris van Pierre-Olivier Beckers te komen (Delhaize: 2,96 miljoen €)
- 85 jaar om aan het jaarlijks salaris van Roch Doliveux te komen (UCB: 2,86 miljoen €)
- 74 jaar om aan het jaarlijks salaris van Gilles Samyn te komen (CNP: 2,51 miljoen €)
- 71 jaar om aan het jaarlijks salaris van Didier Bellens te komen (Belgacom: 2,4 miljoen €)

Michel Daerden verdient als minister van Pensioenen "maar" 11.000 € per maand. Hij zou dus gedurende ongeveer 55 jaar op zijn post als minister moeten blijven om tot het bedrag van de patroon van AB Inbev in één jaar te komen. Een stevige verlenging van zijn loopbaan voor "Papa"! ■

<http://globaleconomicnews.blogspot.com/2009/05/future-of-us-capitalism.html>

Winsten voor de ondernemingen...

Op kosten van de gemeenschap?

Bediendenvakbonden protesteren tegen voorstel eenheidsstatuut arbeiders-bedienden

door Bruno de Wit

Patronale arrogantie van de bovenste plank. Op woensdag 17 maart verzamelden zo'n 2000 militanten van BBTK-Setca-CNE-LBC zich op de Kunstberg in Brussel om te manifesteren tegen de patronale voorstellen ivm het éénheidsstatuut voor arbeiders en bedienden.

Reeds jaren wordt er veel inkt en speeksel verspild aan de aanslepende discussie over hoe dit éénheidsstatuut er nu moet komen. Arbeiders in dit land hebben qua opzegperiode en opzegvergoeding een veel slechter systeem dan dat van de bedienden. Deze onrechtvaardigheid moet aangepakt worden. Vraag is natuurlijk op niveau van wie? De vakbonden vragen, terecht, een harmonisering naar boven toe van het statuut van de arbeiders. Maar we kunnen pas echt van een eenheidsstatuut spreken als de lat gelijk komt te liggen. De patronen daarentegen zien zo'n gelijkstelling natuurlijk niet zitten. Zij willen een 'vlot' afdankings-systeem, zonder al te veel hindernissen.

Een dezer dagen starten de onderhandelingen in de zgn. 'groep van 10', waar nationale vertegenwoordigers van werkgevers en vakbonden rond de tafel zitten, over o.a. deze materie.

In januari van dit jaar losten de werkgevers via het VBO al een eerste schot voor de boeg van de vakbonden in hun manifest "Laat ons ondernemen". Hierin wordt niet enkel scherpe kritiek geuit op de automatische loonsindexering, maar 'eisen' zij de invoering van een eenheidsstatuut op hun lijf geschreven.

Wat schrijven zij op pag. 2? "Er moet een oplossing voor het ontslagrecht komen. Voor de werkgevers moet het nieuwe ont-

slagrecht voor alle werknemers in dit land identiek worden en bestaan uit drie onderdelen: **1.** een opzegtermijn van een aantal weken per vijf dienstjaren, **2.** een netto-ontslagpremie zonder fiscale en parafiscale lasten (ten koste dus van de sociale zekerheid); **3.** een sterk activerend werkloosheidsregime (sic!)..."

VBO op ramkoers

Voor de werkende mensen is dit geen schot voor de boeg van het sociaal overleg maar gebruikt het patronaat een heuse torpedo! Want voor de vakbonden is het duidelijk dat hierdoor een neerwaartse harmonisering wordt voorgesteld voor de bedienden, zonder verbeteringen voor de arbeiders – waar het in eerste instantie toch om te doen was – en de werklozen – nogmaals – met de vinger worden gewezen.

VBO-hoofdkwartier opgepimpt

Onder een fijn lentezonnetje konden de manifestanten genieten van een optreden van Booggy Boy terwijl vertegenwoordigers van BBTK en CNE, Erwin Dedyne en Van Kersbilck, naar het VBO-hoofdkwartier trokken om een gesprek te hebben met Rudy Thomaes en Timmermans van het VBO.

Terwijl beide vakbondsmensen binnen waren voor het gesprek, ondersteund door enkele honderden vakbondsleden, werd het gebouw van het VBO getraakteerd op eieren en verf, wat het gebouw een kleurrijke lentetint gaf. De aanwezige politieagenten, die geposteerd stonden voor het gebouw, deelden in de feestvreugde!

Een campagne tegen ontslagen en voor werk! Snel!

Na het onderhoud stonden beide vakbondsleders de nog aanwezige militanten te woord.

Zij spraken duidelijke taal: de voorstellen van het VBO betekenen een oorlogsverklaring. Dit kan geen basis voor onderhandelingen zijn. Zij hekelden het feit dat de sociale zekerheid hun voorstel mee zal betalen en dat de 'activering' van werklozen niet de te volgen weg is.

Erwin Dedyne stelde duidelijk dat er vandaag geen onderhandelingen zijn gdoorgegaan want dat dit nog dient te gebeuren in het interprofessioneel overleg tussen ACV en ABVV en de werkgevers.

Als de werkgevers dan toch "willen ondernemen", aldus Dedyne, "dat zij dan vragen aan de financiële wereld om te investeren! Maar wij zullen geen sociale achteruitgang dulden voor de bedienden!" Met deze actie zal het VBO zeker niet plooiën, daar waren de twee vakbondsleders het wel over eens. Er zal zeker verdere actie moeten gevoerd worden op korte en middellange termijn. Nog volgens hen is dit nog maar het begin van de strijd!

"Niet minder rechten voor de bedienden maar méér voor de arbeiders!" was hun slotpleidooi: "Tous ensemble-allemaal samen!"

De patronale arrogantie is opvallend. De kapitalistische crisis, de bankencrisis, de massaontslagen... de werkmensen weten goed genoeg dat zij niet de schuldige zijn. Een eengemaakte campagne tegen ontslagen en voor jobcreatie is de enige uitweg om aan deze patronale arrogantie een halt toe te roepen. ■

Abortus: de strijd gaat voort

par Francine Dekoninck

Na een oproep van verschillende Centra voor Gezinsplanning, zakten op 1 april 2010 honderden mensen naar Brussel af om er een manifestatie te houden ter herdenking van de 20ste verjaardag van de wet voor abortus uit het strafrecht. Nog maar 20 jaar? Het lijkt al langer te zijn!

De arrestatie van Peers en het begin van de strijd

De stemming van de wet van abortus uit het strafrecht in België dateert slechts van 1990. Maar de strijd om abortus uit de strafwet te krijgen begon in januari 1973 met de arrestatie van dokter Willy Peers, een communistische arts uit Namen en verdediger van een sociale geneeskunde. Hij voerde al enkele jaren abortussen uit en had de Belgische vereniging voor de legalisatie van abortus opgericht. In die tijd stierven een groot aantal vrouwen vaak uit bescheiden milieus nog ten gevolge van clandestien uitgevoerde abortus. Meer gegoede vrouwen konden hun ongewenste zwangerschap beëindigen in privé-klinieken of na een zeer gulle gift aan dokters in openbare ziekenhuizen. De arrestatie van Peers en het feit dat hij meer dan een maand in de gevangenis bleef, heeft een brede solidariteitsbeweging op gang gebracht: solidariteitspamfletten werden uitgedeeld aan de fabriekspoorten waar veel vrouwen werkten (MBLE, Cote d'Or, FN, Boch, ...), aan de ingang van ziekenhuis, in de universiteiten...

Ze snel, werd abortus uit het strafrecht een centrale eis van de vrouwenbeweging die zich toen ontwikkelde. De manifestaties mobiliseerden duizenden vrouwen. Maar naast deze mobilisatie ontwikkelde zich een semiclandestien netwerk, dat hulp bood aan vrouwen die wilden aborteren. Het waren collectieven die artsen, verpleegsters, geneeskundige assistenten en vrijwilligers groepeerden. Gedurende jaren werden duizenden abortussen onder goede geneeskundige omstandigheden uitgevoerd, maar in de semi-illegaliteit. Het parket durfde niet meer optreden tegenover de mobilisaties en de oude abortuswet werd niet meer toegepast. Gedurende jaren hebben de rechtse regeringen de stemming van de nieuwe wet laten aanslepen.

De toenmalige CVP-voorzitter, Herman Van Rompuy, was haantje de voorstein het verzet tegen de legalisatie van abortus. Het is pas na 17 jaar strijd dat de nieuwe wet gestemd werd. In de Kamer stemden tegen: de 42 CVP-afgevaardigden, alsook 14 van de 18 PSC-verkozenen, 8 van de Volksunie, 2 van Vlaams Blok en 2 van de 21 PRL leden.

De wet van 3 april 1990

Wanneer men deze wet naleest, merkt men meteen dat de verbodsregel op abortus blijft bestaan en dat men hierop slechts uitzonderingen voorziet. Er wordt niet vervolgd indien:

- de zwangerschapsonderbreking door een arts in een zorginstelling wordt uitgevoerd;
- EN als het voor het eind van de 12e zwan-

gerschapsweek plaatsvindt (de termijn kan enkel verlengd worden indien het volbrengen van de zwangerschap ernstige gezondheidsrisico's voor de vrouw inhoudt of indien het ongeboren kind zal lijden aan een ernstige en ongeneeslijke ziekte);

Eveneens geeft de wet aan dat geen enkele arts of verpleger kan gedwongen worden om medewerking te verlenen aan de uitvoering van een abortus.

De wet is dus eigenlijk slechts een kleine overwinning in de strijd van vrouwen om vrij over hun eigen lichaam te beschikken.

De strijd is nog niet gestreden

De tegenstanders van abortus, in het bijzonder de katholieke kerk, hebben echter niet stilgezeten. In Polen waar van 1955 tot 1993 abortus wettelijk en gratis in openbare ziekenhuizen werd uitgevoerd, trad het verbod terug in. Dit gaf een nieuw elan aan de katholieke hiërarchie die de strijd die ze voorheen hadden verloren terug op de agenda wilde zetten. In deze context is het dus niet verwonderlijk dat het zeer behoudsgezinde hoofd van de Belgische katholieke kerk, André Leonard, een offensieve campagne tegen het recht op abortus lanceert. Hij aarzelde niet om naast extreemrechts op 28 maart "voor het leven" in Brussel te betogen. In zijn redevoering van de Paasmis herhaalt hij zijn absolute veroordeling van abortus.

Niets is ooit definitief verworven in de kapitalistische samenleving: noch de loonindexatie, noch het recht op pensioen, noch het recht op abortus.

Jaren heeft men gestreden voor het recht, van vrouwen die het wensten, om onder goede geneeskundige en juridische omstandigheden een ongewenste zwangerschap te kunnen onderbreken. Men zal moeten strijden om dit recht te behouden en uit te breiden. Met Leonard aan het hoofd van de kerk in België en Van Rompuy aan het hoofd van Europa, belooft dit vonken te geven.

Het is dus belangrijk om aan de jongere generatie alle aspecten van de gevoerde strijd van een paar decennia geleden over te brengen en hen terug te mobiliseren, omdat zij de eerste betrokkenen zullen zijn.

Aan de overkant staat immers een tegenpartij met tweeduizend jaar ervaring! ■

Armoede, lage lonen, werkloosheid...

Vrouwen hebben er genoeg van!

door Céline Caudron

Vrouwen zijn de eerste slachtoffers van de crisis van het kapitalisme. Zij vormen de meerderheid bij de armen en in onzekere jobs. Ze verdienen gemiddeld minder dan mannen, ontvangen kleinere pensioenen en worden het zwaarst getroffen door de asociale beleidsmaatregelen die de crisis aan de werknemers wil doen betalen. Daardoor verergert het geweld dat ze reeds dagelijks te verduren krijgen.

Bij het begin van de crisis trof het massaal banenverlies vooral mannelijke sectoren, zoals de zware industrie en de auto-industrie. Nochtans vormden de arbeidsters toen al 30% van de economische werklozen terwijl hun verhouding binnen deze sectoren veel minder hoog was. In het derde kwartaal van 2009 zeggen de cijfers meer. Op de 39.000 nieuw ingeschreven werkzoekende zijn er 31.000 vrouwen!

RECHT OP WERK! Algemeen verbod op afdankingen!

Degene die hun werk behouden, ondergaan de stijging van het werkritme en de flexibiliteit. Die door de werkgevers met als excuus "de crisis" wordt opgelegd, met alle negatieve gevolgen vandien op vlak van gezondheid, inkomen, sociale rechten, pensioen en uitkering.

Veel vrouwelijke sectoren, zoals de schoonmaak of de grote distributie, leggen zeer flexibele werktijden op, vaak met variabele of onderbroken werkuren. Zodoende werkt 50% van de loontrekkende vrouwen deeltijds tegenover 11% bij de mannen. Vertrekkend van een minder gunstige situatie voor de crisis, is de verslechtering van de arbeidsvoorwaarden voor iedereen het omvangrijkste bij werknemers.

De ongelijkheden tussen mannen en vrouwen voelt men eveneens in het privé-leven. Zelfs als ze een baan hebben staan vrouwen daarnaast ook vaak in voor het huishou-

den en de zorg van de kinderen. Bij gebrek aan toegankelijk en aangepaste openbare diensten, offeren meer en meer vrouwen hun financiële autonomie op door zich tijdelijk of definitief van de arbeidsmarkt terug te trekken om op die manier hun huishoudelijke taken te kunnen uitvoeren. Zij die het zich kunnen veroorloven onttrekken zich eraan... terwijl andere vrouwen er minder goed van af zijn omdat zij minder gekwalificeerd zijn, geen papieren hebben of gediscrimineerd worden op basis van hun oorsprong. Zij hebben geen andere keuze dan te kiezen voor zwartwerk of werk in dienstenchequeverband.

Het loonverschil tussen mannen en vrouwen bedraagt 23,5%!

De besparingsbegrotingen die gestemd werden door de regeringen zullen nog meer het aanbod en de kwaliteit van de openbare diensten beperken. Zodat het gewicht van de huishoudelijke taken nog meer op de schouders van de vrouwen rust. De loopbaanongelijkheden verklaren het verschil in loon en pensioen dat gemiddeld 20% lager is dan deze van mannen. Als samenwonende ontvangen zij minder sociale uitkeringen terwijl ze evenveel hebben bijgedragen als de alleenstaanden wanneer ze loontrekkend waren.

Als hoofd van 85% van de eenoudergezinnen hebben vrouwen het moeilijker om huisvesting of werk te vinden en om een sociaal leven op te bouwen. Zonder daarbij het seksistische geweld mee te tellen dat zij ondergaan van beledigingen tot slagen en verminkingen, aanranding en verkrachting, over morele en sociale druk... tot zelfs moord. In crisisperiode hebben deze onrechtvaardigheden en deze ongelijkheden de neiging om te stijgen. Het kapitalisme gebruikt het seksisme en de onderdrukking van de vrouwen om de werknemers en de werknemers te verdelen.

Maar al te vaak verdwijnt de strijd voor gelijkheid tussen mannen en vrouwen op de achtergrond wanneer het gaat om het verzet tegen de aanvallen van de werkgevers en de regering.

Meer dan ooit is het noodzakelijk dat seksisme, racisme en kapitalisme in een gemeenschappelijke strijd bestreden worden. Door een brede mobilisatie voor gelijkheid van lonen, arbeidsvoorwaarden en levensomstandigheden tussen mannen en vrouwen via:

- arbeidstijdverkorting zonder loonsverlies, zonder stijging van de arbeidsritmes of de flexibiliteit en met compenserende aanwervingen
- verbod op onzekere contracten en hun omzetting in statutaire arbeidsplaatsen of voltijdse contracten van onbepaalde duur
- stijging en automatische indexering van sociale uitkeringen en lonen
- afschaffing van het statuut "samenwonende" en van de controle op werklozen
- brugpensioen op 55 jaar en pensioen op 60 jaar voor iedereen, met 75% van het inkomen (van de 5 beste jaren) en een erkenning van moeilijke beroepen van vrouwen
- verdediging, uitbreiding en verbetering van alle openbare diensten, in het bijzonder in de sectoren van kinderopvang, van personen hulp en van het bestrijden van seksistisch geweld.

Voor werkgelegenheid en het klimaat: 500.000 nieuwe jobs! ■

photomontage: Little Shiva

Orde van Verpleegkundigen (voorlopig?) van de baan!

Syndikale actie loont

♦ door Bert Inwoud

Voor velen onder ons is deze zaak een ietwat onderbelichte zaak geweest en dit zonder veel media-aandacht. Onterecht zo blijkt. Vrijdag 12 maart voerden delegaties van de socialistische en christelijke vakbonden in de gezondheidssectoren actie voor het kabinet van de minister van Volksgezondheid Laurette Onkelinx tegen de oprichting van een Orde van Verpleegkundigen.

Vorig jaar trokken de vakbonden nog aan de alarmbel en vroegen aan de verpleegkundigen om massaal postkaarten op te sturen om te protesteren tegen dit plan. Op 12 maart werden duizenden van deze protestkaarten overhandigd. Na deze actie verklaarde de minister dat ze "nooit de bedoeling heeft gehad om wat dan ook op te leggen". Het komt namelijk de Nationale Raad voor Verpleegkunde (NRV)-adviesorgaan voor de FOD Volksgezondheid van minister Onkelinx-toe om hierover een advies te geven. Samen met haar meer concrete plan van 90 miljoen € om het 'verpleegkundig beroep attractiever te maken' had zij aan deze Raad een advies gevraagd over de 'opportunititeit om een orde van verpleegkundigen op te richten'.

Haar voorstel werkte als een rode lap op een stier bij de verpleegkundigen en de vakbonden kwamen in het geweer, gaande van BBTK-Setca, CNE, ACOD en ACV-openbare diensten. Opmerkelijke en onbegrijpelijke afwezige binnen dit vakbondsfront was... LBC-dé bond die er prat op gaat dé vakbond van het personeel van de non-profit te zijn.

Op 18 maart werd dan dit voorstel voorgedragen aan de NRV. Het resultaat was dat de Raad een negatief advies aan de minister gaf i.v.m. de oprichting van een Orde. Het is nu aan de minister om met dit advies rekening te houden of niet. Met de start van de onderhandelingen voor een nieuwe CAO voor de gehele sector van de social/non-profit voor de komende 5 jaar zou het zelfmoord zijn voor de minister om deze

Orde door de strot te rammen van het verpleegkundig personeel.

Een Orde voor verpleegkundigen: zwaard van Damocles of monster van Loch Ness?

Iedereen kent de kwalijke reputatie van de Orde voor Geneesheren(sic!). Deze middeleeuwse, corporatistische organisatie wil het artsenkorps kneden naar hun denk-en-handelswijze en sleurt al diegene die niet in de pas lopen voor een uitzonderingsrechtbank. Op een moment dat men er aan denkt om deze orde af te schaffen komt men op de propen met iets gelijkaardigs!

De verpleegkundigen dreig(t)(de) hetzelfde boven het hoofd te hangen. Zij willen niet betalen om bestraft te worden of om als verpleegkundige te werken! Wat hen boven het hoofd hing is hallucinant want deze orde wil optreden als:

1. een repressieve orde (boetes tot 2500 € en tot twee jaar schorsing zonder mogelijkheid om het beroep uit te oefenen)
2. een machtsorde (naast de werkgever nóg een macht die gelijkstaat met de gerechtelijke macht)
3. een belastingheffende orde (bijdrage aan de orde wordt automatisch van het loon afgetrokken)

Niets nieuws onder de zon

Het voorstel tot advies dat minister Onkelinx deed gelijk als twee druppels water op het wetsvoorstel dat senator Jacques Brotschi, MR, deed. Nieuw is zijn voorstel echter

niet. Meer dan 12 jaar geleden lanceerde Marcel Colla (toenmalige SP) al zo'n voorstel, dit ingefluisterd door zijn echtgenote die vnl. de belangen van het kaderpersoneel verdedigde. En in 2004 was het de beurt aan Minister Demotte (PS) om een voorstel te doen om een orde op te richten.

In Vlaanderen verklaarde het Nationaal Verbond van Katholieke Verpleegkundigen en Vroedvrouwen (NVKVV) in juni

2008 in hun nieuwsbrief dat de Waalse verpleegkundigen grote voorstander waren van een Orde. (sic!) Het NVKVV zelf is steeds tegenstander geweest maar met die uitspraak sloegen zij wel de bal mis gezien de massale reactie van verpleegkundigen, óók uit Wallonië! De reden van hun verzet is eerder opportunistisch dan ideologisch. Zij komen er in hun Nieuwsbrief van juni 2008 openlijk voor uit dat verpleegkundigen niet meer zullen betalen aan de beroepsorganisaties als ze verplicht worden af te dragen voor de orde. Met als gevolg dat de beroepsorganisaties als kaartenhuisjes in elkaar zullen stuiken.

De verpleegkundigen zijn dus gewaar-schuwd dat dit voorstel om de zoveel jaar opduikt als een monster van Loch Ness. Dit monster is echter mythisch, de voorstellen echter reëel en bedreigend. Misschien was de timing niet zo goed gekozen van de minister, zo vlak voor het begin van de onderhandelingen en acties voor een nieuwe CAO? ■

Ella Poulsen

photomontage: Little Shiva with Moscow homeless woman by Denis Sinyakov

De armoede slaat toe

Eén inwoner op 7, één vrouw op 5!

♦ door Guy Van Simoy

14,7% van de Belgische bevolking, oftewel één op zeven, leeft onder de armoedegrens (899 euro per maand). Dit blijkt uit het EU-SILC onderzoek van 2008 dat openbaar werd gemaakt door de FOD Economie. Hierin staan aanzienlijke regionale statistische ongelijkheden. In Vlaanderen, heeft 10% van de bevolking een vergroot armoederisico, in Wallonië is dit 19,5%. Vrouwen, 65-plussers, alleenstaanden (en in het bijzonder één-ouder gezinnen) hebben een hoger gevaar om in de armoede te geraken.

Het vangnet van de sociale zekerheid

Indien de sociale zekerheid in België niet bestond, zou het aantal mensen in armoede veel hoger zijn. Zonder uitkeringen (behalve de pensioenen), zou 27,1% van de bevolking in armoede leven. Als alle sociale uitkeringen werden afgeschaft (met inbegrip van pensioenen) zou dit cijfer zelfs 41,8% bedragen! Inzake armoede, markeren de regionale verschillen zich zeer erg. Zonder sociale uitkeringen, zou één Waal op twee (47,5%) zich onder de armoedegrens bevinden, tegen 36,9% in Vlaanderen.

40% van niet-armen heeft moeite om de eindjes aan elkaar te knopen!

Een andere alarmerende statistiek is dat 44% van de ondervraagden verklaart moeilijkheden te hebben om eindjes aan elkaar te knopen! Deze subjectieve armoede wordt in het EU-SILC onderzoek gemeten door de vraag: "Kan u met het huidige totaal beschikbare inkomen van uw huishouden zeer moeilijk, moeilijk, eerder moeilijk, eerder gemakkelijk, gemakkelijk of zeer gemakkelijk rondkomen?" In 2008, verklaarde 21% van de ondervraagden dat ze met hun gezinsbudget moeilijk of zeer moeilijk rondkomen. En dit percentage stijgt naar 44% als men de personen die "eerder moeilijk" hebben geantwoord meetelt (het bedroeg 40% in 2004, en 34% in 2006). Er is dus in 2008 een plotse verslechtering van de situatie

van groot aantal huishoudens. De stijging van deze relatieve armoede indicator is in 2008 voornamelijk te wijten aan personen die niet arm zijn (of tenminste het nog niet zijn!) maar die zeggen moeilijkheden te hebben om de maand (27% in 2007, 40% in 2008) rond te komen.

Indicatoren van levensomstandigheden

Onder de mensen die onder de armoedrempel leven, is 62% in de onmogelijkheid om één keer per jaar een week op vakantie te gaan, kan 40% één keer per maand geen vrienden uitnodigen, heeft 26% huisvestingsproblemen (vocht, lekkend dak), kan 18% geen vlees (of vis of een vegetarisch equivalent) kopen om eens om de twee dagen te eten, 17% kan zijn woning niet voldoende verwarmen en 25% ver-

den ondervinden.

Andere vaststelling is de schaamte dat op deze situatie weegt. Onder de vrouwen die het moeilijk hebben om rond te komen, zegt 60% dat het leven te duur is, 42% zegt te weinig te verdienen, heeft 48% "heel veel pech" gehad, 31% kent haar problemen toe aan het feit dat haar ex-echtgenoot geen alimentatie betaalt. Bijgevolg gaat 77% van de vrouwen niet uit, probeert 68% haar financiële moeilijkheden te verbergen, durft 59% geen te hulp vragen en zegt 47% dat hun omgeving niet weet dat ze het moeilijk hebben om rond te komen.

Wie had aan het einde van de jaren 60 zich kunnen voorstellen dat zo'n situatie 40 jaar later in ons land zou bestaan?

En ik heb nog geen lijn geschreven over de mensen die op straat slapen... ■

22% van de vrouwen heeft financiële moeilijkheden

Het afgelopen jaar, hebben de damesbladen van de groep Sanoma (Feeling, Libelle, Flair, ...) en de Koning Boudewijnstichting een gemeenschappelijk onderzoek gevoerd naar de financiële situatie van vrouwen. Daarin verklaart 7% van de vrouwen dat ze er helemaal niet geraaken en 15% geraakt er met moeilijkheden. Anderzijds zeggen 22% van bevroegden dat ze financiële moeilijkhe-

Techspace Aero (Herstal)

Lessen van een staking

door Denis Horman

Op dinsdag 30 maart beslisten de arbeiders van vliegtuigmotorenfabriek Techspace Aero, een afdeling van de Franse groep Safran, na 18 dagen van staking om terug aan het werk te gaan.

De onderneming, die een van de belangrijkste is in de Luikse regio, stelt zo'n 1250 mensen te werk (500 arbeiders en 750 bedienden en kaders).

De feiten nog eens op een rijtje

Na maandenlange onderhandelingen die op niets uitdraaiden, beslisten de 500 arbeiders op 12 maart jl. in staking te gaan voor onbepaalde tijd, na een oproep van hun syndikale afgevaardigden en dit in gemeenschappelijk vakbondsfront. Zij hadden twee eisen: brugpensioen op 58 jaar, met vervanging van zij die vertrekken door een gelijk aantal jongeren en een loonsverhoging. In feite vroegen de vakbondsorganisaties wat het brugpensioen betreft voor 2010 eenvoudigweg de verlenging (en in elk geval tot 2014, wat voorzien wordt door het "solidariteitspact tussen de generaties") van een maatregel die in het bedrijf gebruikt werd: brugpensioen op 58 voor arbeiders die momenteel 38 jaar dienst hebben en hun vervanging door jongeren.

Gezien de financiële gezondheid van het bedrijf meenden de arbeiders en hun afvaardigingen dat het terecht en gewettigd was om een koopkrachtverhoging te verkrijgen of een, in andere termen uitgedrukt, betere verdeling van de rijkdom die zij zelf hebben geproduceerd.

Al jaren kennen zij een feitelijke blokkering van hun lonen, terwijl de dividenden uitgekeerd aan de aandeelhouders, altijd maar stegen. De cijfers spreken voor zich: 7,6 miljoen € aan uitgekeerde dividenden in 2008 en in 2010 wordt 9,14 miljoen € voorzien!

Gedurende 18 dagen werd er een potje armworstelen gedaan. De directie heeft een buitensporig bedrag voorzien dat zij zouden moeten betalen voor elke brugpensioneerde tot zijn 65 jaar en voor de komende 5 jaar, tot eind 2014, als aanvul-

ling op de werkloosheid: ttz 100.000 € voor ieder van hen!

Het gaat om meer dan geld

Maar de inzet van het conflict overstijgt de financiële kwestie. "Er wordt in de wandelgangen gezegd dat men langer zal moeten werken", verklaarde in de media de woordvoester van de onderneming, Joëlle Wathelet. Op het moment dat de werkgeversorganisaties –Agoria, de Waalse bedrijfsorganisatie, het VBO, de federale regering, de Waalse Gewestregering (het Waalse Gewest bezit 31% van de aandelen van Techspace Aero!)- zich verstoppen achter de Europese aanbevelingen om in de richting van een loopbaanverlenging te gaan, is deze staking een test. Enkele dagen voor het einde van het conflict keurde de regering het "groen boek" over de pensioenen goed waarvan een van de opties is om op een drastische wijze het pensioensysteem te beperken.

Na 18 dagen staking stemden de arbeiders unaniem in met een voorstel tot akkoord dat "evenwichtig" wordt bestempeld door zowel de directie als door de vakbondsorganisaties. Het behoud van het brugpensioen op 58 jaar is verlengd voor drie jaar (tot eind 2012!).

Wat de koopkracht betreft zal een nettopremie van 200 € uitgekeerd worden aan alle arbeiders tot 30 juni 2010 en vanaf 2012, zullen zij, net zoals dat vandaag het geval is voor de bedienden en kaders, kunnen genieten van een winstdelingpremie en dit afhankelijk van de bedrijfsresultaten.

Herverdeling van de rijkdom en radicale arbeidsduurvermindering!

"De werknemers en hun afgevaardigden menen terecht dat zij een betere verdeling van de rijkdom willen bekomen die zij zelf hebben voortgebracht". Zo staat in de solidariteitsoproep die door de werknemers van Techspace Aero is gelanceerd. "Laat ons ondernemen" is het krachtige signaal dat laatst werd gestuurd door het patronaat aan de regering en aan de vakbonden! Maar raak niet aan de dividenden en aan de parasitaire aandeelhouders!

De arbeiders van Techspace Aero hebben eveneens een krachtig signaal gegeven: het is juist en legitiem om de lonen te doen stijgen door de dividenden te doen dalen wat, laat het ons hier maar zeggen, niet zal wegen op de investeringen, noch op de competitiviteit! ■

Techspace Aero

Edouard Marnet, Au Prado, 1865 > <http://hbrm1.skynetblogs.be/category/1129041/1/Gravures+d'artistes+>

Een racistische, sexistische en repressieve wet: Neen aan het verbod op het dragen van een niqab of een burqa in de publieke ruimte!

door Celine Caudron

De Socialistische Arbeiderspartij verwerpt resoluut de unanieme goedkeuring door de Commissie Binnenlandse Zaken van de Kamer van het wetsontwerp dat het dragen van de niqab en burqa in de publieke ruimte wil verbieden. Van een echt debat was trouwens geen sprake.

Er bestaan vandaag reeds allerlei gemeentelijke reglementen die verbieden het gezicht in het publiek te verbergen, behalve in de carnavalperiode. De stemming in de kamercommissie is een verwerpelijke islamofobe, sexistische en repressieve geste, gericht tegen een in werkelijkheid in België totaal marginaal verschijnsel. Slechts enkele honderden vrouwen zouden een niqab of burqa dragen...

De SAP wil er de vakbonden en mensenrechtenorganisaties op wijzen dat wanneer deze wet zonder meer passeert, ze nog maar eens een element toevoegt aan de al bestaande repressieve en antidemocratische maatregelen.

Volgens het aangenomen wetsontwerp kan elke persoon die "het gezicht geheel of gedeeltelijk gemaskerd of verborgen heeft, op dusdanige wijze dat hij of zij niet geïdentificeerd kan worden in de publieke ruimte, beboet worden met een boete van 15 tot 25€ en/of een gevangenisstraf van één tot zeven dagen."

Dit betekent dat een betoger of staakster die bij een openbare bijeenkomst of aan het stakerspikket gedeeltelijk zijn of haar gezicht verbergt om de repressie van het patronaat of de politie te vermijden met deze wet kan vervolgd worden. Het is op basis van een soortgelijk verbod dat de Deense autoriteiten tijdens de tegentop in Kopenhagen in december 2009 vreedzame manifestanten urenlang hebben geblokkeerd of zelfs dagenlang vastgehouden.

Wij trekken aan de alarmbel: door het instrumentaliseren en oneigenlijk inroepen van de laïciteit en de strijd tegen de vrouwenonderdrukking zoals met deze wet gebeurt, zijn het in de realiteit vooral racisme en seksisme die onrustwekkend terrein winnen in de samenleving.

Deze wet die beweert de waardigheid van vrouwen te beschermen, zal in de praktijk de betrokken vrouwen enkel verbieden om zich nog langer vrij op straat te begeven, en riskeert hen thuis op te sluiten.

Het toppunt van hypocrisie is dat ze gestemd wordt door partijen aan de macht die elke dag opnieuw de rechten van vrouwen schaden door te besparen op openbare voorzieningen, de budgetten voor sociale uitgaven te verminderen, de steun aan vrouwenorganisaties af te bouwen, de bestaansonzekerheid te laten toenemen...

Als het zo dringend is om de laïciteit en de rechten van vrouwen te verdedigen, waarom dan niet optreden tegen publieke bijeenkomsten van extreem-rechts tegen het recht op abortus, zoals die waaraan

aartsbisschop Léonard onlangs nog deelnam? Twee maten en twee gewichten?

Wij vinden het schandelijk hoe alle traditionele partijen, Ecolo en Groen inbegrepen, vandaag samen met uiterst-rechts een gemeenschap stigmatiseren, en zo in de val van uiterst-rechts trappen. Mogen we er op wijzen dat de Groenen tot voor kort openlijk tegenstanders waren van een wettelijk verbod? Hieruit blijkt nogmaals dat regeringsdeelname zijn verplichtingen heeft.

Als het doel van deze partijen is om stemmen te halen op de rug van een gemeenschap waarvan een flink deel nog steeds niet over stemrecht beschikt, moeten we er dan aan herinneren dat de kiezers dikwijls het origineel boven de kopie verkiezen?

Het Franse voorbeeld, waar het Front National bij de laatste regionale verkiezingen een spectaculaire wedergeboorte kende, met dank aan de islamofobe en racistische campagne die werd gevoerd door de regering Sarkozy, zou onze leerling-tovenaars echter tot nadenken moeten aanzetten.

We willen er duidelijk voor waarschuwen dat de geschiedenis aantoonde dat het permanent stigmatiseren en verbaal aanvallen van een gemeenschap steeds de weg baande voor fysiek geweld tegen deze gemeenschap. De islamofobe aanvallen worden steeds hatelijker.

Voor de SAP zal de ontvoogding van de moslimvrouwen - en van alle vrouwen - het werk van deze vrouwen zelf zijn, niet van de Belgische Staat. Wij zijn solidair met hun strijd tegen elke vorm van onderdrukking, hier en elders.

Laïciteit moet volgens ons bestaan uit de scheiding van Staat en religieuze machten, niet uit het verbieden van individuele religieuze tekenen in de publieke ruimte. Een publieke ruimte moet pluralistisch blijven en de opvattingen van eenieder respecteren. ■

Verkiezingen in Frankrijk:

vooral verliezers

door Freddy De Pauw

De Franse regionale verkiezingen hebben één grote verliezer opgeleverd: president Nicolas Sarkozy. Nog preciezer: het beleid van Sarkozy dat de ongelijkheden nog sneller aanscherpt, terwijl zijn leuze uit 2007: meer werken om meer te verdienen, zeer wrang smaakt nu werkloosheid kopzorg nummer één is. Maar wie wint? Martine Aubry, leidster van de PS, was bescheiden in haar triomf. Nochtans bestuurt links 23 van de 24 regio's in het "Europees gedeelte". En haalt verzameld links 55% van de uitgebrachte stemmen. Maar daar knelt het: er waren weinig uitgebrachte stemmen, van de ingeschreven kiezers bleef in de eerste ronde 53% thuis en bijna 4% van degenen die wel kwamen, stemden blanco.

Sinds 13 maart, de eerste ronde, gaat de aandacht van politologen en media vooral naar die niet-kiezers. Men stelt vast dat in sommige wijken, vooral in de "banlieues", tot 90% niet naar de stembus trok. Daar komt nog bij dat steeds meer Fransen de moeite niet meer nemen om zich op de kiezerslijsten te laten inschrijven. Van de jongeren tot 30 jaar gaat driekwart niet stemmen.

Het regent enquêtes en analyses over het waarom van dat massaal afhaken. Maar waarom zou men kiezen als de politici dagelijks laten zien dat ze zogenaamd machteloos zijn om aan wezenlijke problemen iets te doen. Bedrijfssluitingen of massale ontslagen: de politici zeggen dat ze daar machteloos tegenover staan. Wat inderdaad zo is, als men zich neerlegt bij de "wetten van de vrije markt".

Ontredder

De ontreding is groot bij de UMP. De strategie van Sarkozy om rechts onder één dak te brengen, is een complete mislukking, oordelen kopstukken van die UMP. Rechts is bovendien verbijsterd over de relatieve heropstanding van het extreemrechtse Front

National van Jean-Marie Le Pen en zijn dochter Marine. Sarkozy en de UMP gingen ervan uit dat ze in 2007 met hun campagne rond "sécurité" het FN het gras van voor de voeten hadden weggemaaid. Inderdaad, Le Pen zag zijn percentage gehalveerd. Om dat "succes" te herhalen, had Sarkozy in de aanloop tot de regionale verkiezingen dat thema weer bovengedaald: Frankrijk moet veiliger worden. Dat kwam er bovenop de angstwekkende campagne rond de "identité nationale" die ook binnen rechts veel gêne had veroorzaakt omdat sommige UMP-ers zich eens goed hadden laten gaan in hun racisme.

Maar zoals Le Pen had voorspeld: uiterstrechtse kiezers zullen weer het origineel verkiezen, zijnde het FN. Het is dus Le Pen die alle voordeel haalde uit dit volledig uit de hand gelopen "debat" rond nationale identiteit. Het FN kon erop wijzen dat Sarkozy al 12 jaar verantwoordelijk is voor "nationale veiligheid" (lang als minister van Binnenlandse Zaken). Maar bovendien speelt dat FN, vooral Marine, sterk in op de sociale wanhoop. Het FN boekte zijn grootste successen in regio's in het noorden waar de werkloosheid rampzalig is. In le Nord haalt het FN meer dan 22% (van bijna de

helft, inderdaad), bijna zoveel als de UMP; zelfs meer in Pas de Calais waar Marine Le Pen haar basis heeft.

Links en co

Van de kiezers die het de moeite vonden zich te verplaatsen, stemde een duidelijke meerderheid voor linkse oppositielijsten. De PS kon met succes de ambities van Europe Ecology intomen; de verruimde groene coalitie – het werk van Daniel Cohn-Bendit – had gehoopt in enkele regio's als Ile de France (Parijs en omgeving) de PS voorbij te steken.

De PS heeft dus haar suprematie binnen links kunnen bevestigen. Maar daarmee heeft die PS haar eigen "identiteit" niet hervonden en is er geen einde gekomen aan de intriges van de ego's.

Linkser

Links van de PS kon alleen het Front de Gauche, een coalitie van de communistische PCF en van de Parti de Gauche van Mélenchon, opgelucht ademen. Het FG haalt nog rond 7% en speelt zo in enkele regio's nog een rol van betekenis.

Maar de PCF komt toch erg geschonden uit de campagne. Verscheidene communisten gingen tegen de partijlijn in op lijsten van de PS staan. Na de verkiezingen kondigde de populaire Patrick Braouezec, Kamerlid en oud-burgemeester van rood bolwerk Saint-Denis, aan dat hij en een groep vooraanstaande communisten collectief uit de partij stappen. De PCF is meer en meer een conglomeraat van lokale mandatarissen die vooral kijken welke bondgenootschappen hen de beste jobzekerheid bieden.

Links daarvan werd vooral gekeken naar het resultaat van de één jaar oude NPA (Nouveau Parti Anticapitaliste) met boegbeeld Olivier Besancenot. Het feit dat de verkiezingen er kwamen in een periode van weinig sociale mobilisatie speelden in het nadeel van de NPA. Maar ook de interne verdeeldheid over electorale strategie (wel of niet met het Front de Gauche, in sommige regio's wel, in andere niet) en de controversie over een kandidaat met sluiert, hebben die NPA parten gespeeld. ■

Het Griekse volk op water en droog brood

Als het kapitalistische Europa soberheid oplegt

door Guy Van Sinoy

In december 2008 gingen Griekse studenten de straat op en botsten met de politie. Daarna volgde een eerder ongewoon beeld: nu zijn het de Atheense gepensioneerden die betogen en met de politie vechten. Onder druk van de Europese regeringsleiders van de eurozone, heeft de regering Papandreou (PASOK) onlangs besloten een nieuw soberheidsplan uit te voeren ten belope van 4,8 miljard euro: een BTW-verhoging van 2% (van 19 naar 21%), een verlaging van de 13e en 14e maand voor de ambtenaren, een bevrozing van de pensioenen in de publieke en particuliere sector, een stijging van 20% van de belastingen op alcohol, een stijging van 8 cent per liter op benzine, van 3 cent per liter op diesel, een verhoging van 63% van de prijzen voor tabak, een verhoging van de onroerende voorheffing. Dit

mag niet de 60% van het BBP overschrijden. Veel landen kunnen deze normen echter niet respecteren. In 2009 bedroeg de Belgische staatsschuld 95,7%, de Franse 81,5% en de Duitse 78,7%. De vraag stelt zich dan: waarom deze hardnekkigheid ten aanzien van Griekenland? Omdat de Griekse statistieken dooereenvoudig... met medeplichtigheid van de internationale banken werden vervalst!

In 2001, net voor de toetreding van Griekenland tot de eurozone, hielp de Amerikaanse zakenbank Goldman Sachs de Griekse regering om de omvang van de schuld te verbergen door middel van allerlei ingewikkelde financiële producten. De Europese Commissie kon toen al niet voorbijgaan aan deze manipulatie, maar ze sloot eenvoudigweg haar ogen omdat de integratie van Griekenland in de eurozone belangrijk was wegens strategische en geopolitieke

plan is een aanvulling op de eerste bezuinigingsmaatregelen die al besloten werden in februari: bevrozing van de salarissen in de publieke sector, de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd.

Overheidstekort, manipulaties door bank en politieke manoeuvres

In het najaar van 2009 bedroeg het overheidstekort van Griekenland 112% van het Bruto Binnenlands Product (BBP), dat wil zeggen ruim boven de Maastricht-normen: landen die willen deel uit maken van de eurozone moeten immers hun overheidstekort onder de 3% houden en de staatsschuld

redenen. Toentertijd waren Frankrijk (2de wapenleverancier aan Griekenland) en Duitsland de beste advocaten van Griekenland. Vandaag bezitten Frankrijk en Duitsland 80% van de Griekse schuld.

De reusachtige omvang van het besparingsplan dat de grote Europese machten vandaag aan de Griekse bevolking opleggen is een wanhoopsmiddel om hun belangen veilig te stellen.

Nochtans bestaan er andere budgettaire oplossingen in Griekenland

Desalniettemin bestaan er ook andere manieren om het begrotingsevenwicht in

Athene te herstellen. Griekenland is het land van de Europese Unie dat het hoogste percentage van zijn begroting aan militaire uitgaven besteedt. De Griekse reders staan aan het hoofd van een vloot van 4.000 schepen, die meestal onder een goedkope vlag varen en die profiteren van een gunstig belastingstelsel. De meeste grote werkgevers hebben hun hoofdkantoor verplaatst naar Cyprus waar de belastingaanslag slechts 10% bedraagt. De Grieks-orthodoxe Kerk, eigenaar van aanzienlijke onroerende goederen, is vrijgesteld van belastingen.

Andere besparingsplannen

Het brutaliteit van het bezuinigingsplan in Griekenland heeft ook tot doel de publieke opinie elders in Europa op soortgelijke plannen voor te bereiden. Portugal (waar de overheid overgaat tot de privatisering van talrijke openbare diensten om haar schuld te vereffenen), Ierland (met een tekort dat dat van Griekenland benadert), Griekenland en Spanje (beide getroffen door een onroerende crisis en die een werkloosheidsniveau hebben dat aan de 20% grenst) zijn nu door de financiële gemeenschap door het minachtende acroniem PIGS (varkens in het Engels) genoemd.

Morgen zullen Portugal, Ierland, Spanje en ook België door de Europese Unie, en de grote machten die er deel van uit maken, onder druk gezet worden om besparingsmaatregelen toe te passen die erop gericht zijn de armen te laten betalen om zo de schatkist van de kapitalisten te vullen.

Internationale Solidariteit

Gelukkig laat de bevolking zich niet pluimenzonder te reageren. Indrukwekkende demonstraties hebben plaatsgevonden in Portugal. In Spanje, hebben de werknemers op 23 februari gedemonstreerd tegen het voornemen om de pensioengerechtigde leeftijd op 67 jaar te brengen. Sinds het begin van het jaar heeft Griekenland twee grote algemene stakingen gekend. ■

De Nederlandse SP op een kruispunt

door Willem Bos

Bij de recente gemeenteraadsleden kreeg de Nederlandse SP een stevige nederlaag te verwerken. Ook in de peilingen voor de komende parlementsverkiezingen doet ze het niet goed. Jarenlang was het succes van de SP een stevige opsteker, en zelfs een model voor velen in Vlaanderen die ook hier op een alternatief links van de sociaal-democratie hopen. Lessen trekken uit de huidige problemen van de SP zijn dan ook voor links hier erg waardevol.

Onderstaand artikel, van de hand van Willem Bos, actief in onze Nederlandse zusterorganisatie Socialistische Alternatieve Politiek, en lid van de SP, wil hiertoe een eerste bijdrage zijn. — de redactie

Het gaat niet goed met de SP. De nederlaag bij de gemeenteraadsverkiezingen kwam niet geheel onverwacht maar is hard aangekomen. Als enige politieke partij heeft de SP de afgelopen jaren consequent geageerd tegen het neoliberalisme. Nu dit model is vastgelopen, lijdt ze juist de grootste nederlaag in haar geschiedenis. Dat noopt tot discussie over het functioneren van de partij en haar koers.

De verkiezingsnederlaag is slechts één element. Op zich zijn verkiezingsuitslagen niet meer dan een indicatie van hoe een partij er voor staat, in hoeverre ze haar achterban weet te mobiliseren en kiezers aanspreekt. Een tegenvallend verkiezingsresultaat hoeft voor een partij geen ramp te zijn, zeker als die partij lange tijd de ene overwinning na de andere wist te boeken.

Maar het is duidelijk dat er van meer dan een (tijdelijke) electorale tegenslag sprake is. Dat blijkt niet alleen uit de slechte uitslag bij de verkiezingen voor het Europees Parlement vorig jaar en de voortdurende lage peilingen maar ook uit het teruglopend ledental van de partij. En het meest ernstige is dat terwijl de SP op alle vlakken gelijk krijgt in haar kritiek op het neoliberalisme, ze de grootste klap in haar bestaan krijgt.

In de analyses van de verkiezingsuit-

slag wordt veel gewezen op de algemene verrechtsing in Nederland. Nu is die verrechtsing er onmiskenbaar, zowel in de vorm van de opkomst van eerst Fortuyn en later Wilders, als in de verrechtsing van de traditionele partijen. Maar om de verrechtsing als oorzaak aan te wijzen van de groei van rechts en de verzwakking van links is niets anders dan een tautologie. De belangrijkste oorzaak van de verschuiving van de kiezersgunst ligt in de sterk gegroeide weerstand tegen de (oude) politiek in alle vormen. Het aantal mensen dat bij verkiezingen thuis blijft groeit gestaag; de populariteit van leidende politici is ongekend laag; het aantal leden van politieke partijen daalt en de bewegelijkheid van kiezers is groter dan ooit. Het gevoel dat 'de politici' er een zootje van maken en 'wij burgers' niets te zeggen hebben is zeer algemeen.

De reden voor dit onbehagen is terug te voeren op de neoliberale politiek van de afgelopen decennia die met zijn liberalisering en privatisering heel veel van wat mensen bindt en vastheid geeft heeft vernietigd. Wat overblijft, is onzekerheid, verwarring en frustratie - en bevattelijkheid voor wie deze gevoelens weet te verwoorden en er een politieke stem aan weet te geven.

Anti-systeem partij

In de jaren negentig was de SP de tegenpartij bij uitstek. Terwijl de PvdA haar linkse veren afschudde kwam de SP op als de partij van het ongenoegen en verzet: verzet tegen de afbraak van de WAO, tegen de ongeremde marktwerking en tegen de uitverkoop van de verzorgingsstaat. Dat leidde tot een groeiende populariteit van de SP die tot uitdrukking kwam in het aantal Kamerzetels.

Die rol van anti-systeem partij is nu overgenomen door de PVV. Samen met Pechthold van D66 en met steun van de andere partijen is Wilders er in geslaagd om niet de economische problemen en de sociale gevolgen daarvan, maar 'de Islam' en integratie centraal te stellen in het politieke debat.

Ook de andere partijen, die allemaal het neoliberalisme blijven omarmen, zijn er bij

gebaat om de discussie niet te concentreren op de sociaaleconomische problemen. De gigantische bezuinigingen als gevolg van de crisis - inclusief het redden van de banken - zullen immers, als het aan hen ligt, afgewenteld worden op de gewone burgers. Dat is een boodschap die deze partijen het liefst zo lang mogelijk onder de pet houden, in ieder geval tot na de parlementsverkiezingen.

De SP is er onvoldoende in geslaagd de neoliberale consensus te doorbreken en de economische en sociale problemen centraler op de politieke agenda te zetten. Daarmee verloor ze grond in het politieke debat en een deel van haar aanhang. Door een onduidelijke opstelling in het 'integratiedebat' en een weinig scherpe opstelling tegenover Wilders verloor ze ook kiezers aan D66 en Groenlinks.

Een belangrijk probleem is dat de omvang van de crisis voor de grote meerderheid van de mensen nog niet echt duidelijk is. De werkloosheid is toegenomen, maar nog niet massaal en is vooral beperkt tot flexibele werkers. De koopkracht houdt nog stand en de geweldige bezuinigingen op de overheidsuitgaven moeten nog komen. Tegelijkertijd worden we overspoeld met verhalen dat de recessie achter ons ligt en de economie weer aantrekt. In deze situatie is er nog weinig sprake van verzet tegen de crisispolitiek, hoewel de schoonmakers laten zien wat actievoeren vermag.

In een dergelijke situatie heeft een linkse partij het moeilijk. Ze moet oproeien tegen de stroom, een stroom van 'met zijn allen de schouders er onder' en 'als we gaan somberen gaat het helemaal slecht'. Om hier tegenwicht tegen te kunnen bieden en op langere termijn een alternatief naar voren te kunnen brengen is het van belang om zelf een duidelijk beeld te hebben van het karakter van de crisis. Daar lijkt bij de SP onvoldoende sprake van te zijn geweest.

De SP en de economische crisis

De crisis begon met de hypotheekcrisis in de VS om zich vervolgens over de hele wereld te verspreiden. In oktober 2008 bracht de

SP een nota uit onder de titel: 'De lessen uit de kredietcrisis'. Er werd gepleit voor nationalisering van banken die in de problemen komen, een nationalisatiewet en een parlementaire enquête naar de kredietcrisis. Er moest beter toezicht komen op de financiële sector, de macht van de aandeelhouders moest worden teruggebracht en de perverse bonuscultuur afgeschaft. Ook werd er gepleit voor het aanpakken van belastingparadijzen en een valutabelasting (Tobintax). Een ingrijpend hervormde IMF of een nieuwe financiële autoriteit zou de bevoegdheid moeten krijgen om een internationale reservemunt uit te geven als vervanging van de dollar en er moest gekeken worden of er niet weer een systeem van vaste wisselkoersen moest komen.

Alle dertig voorstellen uit deze nota hadden betrekking op het functioneren van de financiële sector: nergens werd duidelijk gemaakt dat de financiële crisis noodzakelijkerwijs over zou slaan naar de reële economie of werd er gepleit voor meer structurele veranderingen. Zelfs de nationalisatie van banken en financiële instellingen bleef beperkt tot instellingen 'die in de problemen komen'. De nota liep uit op een pleidooi voor een terugkeer naar het Rijnlands model, zonder dat de vraag gesteld werd of een dergelijke terugkeer wel mogelijk was.

In de periode daarna is deze opstelling weinig veranderd. Natuurlijk, op een gegeven moment was de conclusie dat het spatten van de financiële zeepbel tot een wereldwijde crisis had geleid onontkoombaar, maar praktisch conclusies werden niet getrokken. De SP heeft zich sterk ingezet voor het behoud van de AOW op 65 jaar, maar deze strijd werd niet in een breder kader geplaatst. Wat ontbrak, was en is een plan van strijd tegen de crisispolitiek: voor behoud van werkgelegenheid, tegen afbraak van sociale voorzieningen, voor het verhogen van de belasting voor de rijken en bedrijven, voor nationalisatie van de financiële sector, voor een grondige omvorming van de economie in groene en sociale richting.

Interne discussies

De SP staat er om bekend een partij van doeners te zijn, niet een discussieclub. Dat is een pluspunt als er duidelijkheid en overeenstemming is over de algemene koers. Maar het keert zich tegen de organisatie als de tijden veranderen en de bakens verzet moeten worden. Natuurlijk moeten we in de SP niet naar een situatie zoals in de PvdA, waar iedere zogenaamde 'partijpro-

minent' maar proefballonnetjes oplaaf of het eigen gelijk probeert te halen. In een serieuze partij moet er intern de ruimte zijn, en de structuren bestaan, om inhoudelijke discussies te kunnen voeren. Op die manier worden de leden gestimuleerd om mee te denken over de koers van de partij en daar verantwoordelijkheid voor te dragen.

Een kruispunt

De komende maanden tot de verkiezingen van 9 juni zullen cruciaal zijn. Grofweg zijn er twee mogelijkheden. Of de partij weet zich opnieuw te profileren als de partij van verzet en de weigering van de bevolking om op te draaien voor de crisis. Of de partij raakt verder gevangen in de bestuurderslogica van meebeheer van een kapitalisme in crisis. In dat laatste geval zal het onderscheid met de PvdA steeds kleiner worden en zullen meer mensen een proteststem op Wilders uitbrengen. Ook electoraal zal de SP dan steeds minder aantrekkelijk worden.

In het eerste geval is er ook geen garantie dat de electorale positie op korte termijn hersteld kan worden. Als sociaal verzet tegen de crisismaatregelen beperkt blijft is de ruimte voor een partij die daar de uitdrukking van wil zijn ook beperkt. Maar met een dergelijke profilering ontstaat wel een betere uitgangspositie voor de langere termijn. Wat de uitslag van de verkiezingen op 9 juni ook zal zijn, en wat voor een regering er daarna ook gevormd zal worden, een ding is zeker: het zal een regering zijn die een ongekende politiek van bezuinigingen en sociale afbraak gaat voeren. De klappen voor de onderkant van de samenleving zullen nog harder zijn dan in de jaren tachtig van de vorige eeuw.

De SP heeft haar wortels in het verzet tegen de crisispolitiek in die jaren. Nu we met een nog veel ernstiger crisis worden geconfronteerd kan en moet ze die lijn doortrekken. ■

De groei van de Arbeiderspartij van Pakistan (LPP)

door Farooq Tariq*

Het ontstaan van de LPP

Even terugkeren naar het verleden: van bij de oprichting van het Comité van gemeenschappelijke actie voor de rechten van het volk in Lahore (JAC), neemt de Groep van de strijd hieraan deel en de samenwerking is verder gegaan na de oprichting van de LPP (Labour Party Pakistan). Tijdens haar eerste jaar werd de LPP lid van het Comité voor een Arbeiders Internationale (CWI-CIO), de LPP heeft dit comité daarna verlaten. In 2004 werd de LPP permanente waarnemer bij de vergaderingen van de leiding van de IVde Internationale.

De LPP maakt vandaag deel uit van het Coördinatie comité van de progressieve partijen in Pakistan. De militanten van de LPP zijn actief in het opbouwen van andere netwerken zoals het Comité tegen de oorlog (1991) en de Alliantie tegen de privatiseringen (2005).

In een land waar de actieve tegenstanders van elk socialistisch perspectief talrijk zijn, en waar sommigen weigeren naar elkaar te luisteren, denken we dat het belangrijk is te leren samenwerken.

We geven duidelijk onze mening te kennen en zelfs wanneer we niet akkoord gaan met anderen, werken we aan het behoud van goede onderlinge relaties.

Bijna alle huidige leiders van de LPP, ook de vrouwelijke kameraden, hebben onder Musharraf in de gevangenis gezeten omwille van hun engagement in de strijd voor democratische rechten en voor de rechten van arbeiders en boeren.

Onafhankelijkheid van de sociale beweging en internationale solidariteit

In tegenstelling tot de traditionele linkse partijen die massaorganisaties onder controle van de partij hebben opgebouwd, heeft

de LPP zich vanaf het begin tot doel gesteld te helpen bij de opbouw van onafhankelijke sociale bewegingen en van arbeiders en boeren organisaties. Zo is er geen vakbond die afhangt van de LPP. Integendeel, wij hebben de uitbouw van de Nationale Vakbondsfederatie (NTUF), opgericht in 1998, gesteund.

De LPP heeft ook geholpen bij het samenbrengen van 22 boeren organisaties op basis van een gemeenschappelijk platform en zo kwam het Coördinatiecomité van boeren van Pakistan (PPCC) tot stand. De LPP heeft vanaf 2000 de opbouw van het Netwerk tot hulp aan werkende vrouwen (WWHL) gesteund.

De LPP maakt deel uit van de antiglobalisering beweging en heeft meegewerkt aan de mobilisaties en internationale anti-imperialistische betogingen. Onze militanten namen deel aan de uitbouw van het Pakistaanse Sociaal Forum en aan de organisatie, in 2006 van het Wereld Sociaal Forum in Karachi.

Politieke ruimte heroveren

We hielden ons vijfde congres op 27-29 januari 2010. Voor het eerst werd dit congres afgesloten met een massa meeting. Twee bewegingen van arbeiders en boeren werkten voor deze gebeurtenis met ons samen, in de hoop de grootste bijeenkomst van de linkse krachten in de provincie Pundjaab te realiseren.

De rechte religieuze partijen geven hun totale steun aan gewelddadige acties van religieuze fanatici, acties die gevoerd worden onder het voorwendsel van de "strijd tegen het imperialisme". De dagelijkse aanvallen van onbemande US-vliegtuigjes (drones) leveren aan die fanatici de perfecte politieke rechtvaardiging voor hun acties. De politieke ruimte voor progressieven is ineens geschrompeld door het conflict tussen de rechtse partijen in dienst van de rijken en de religieuze fundamentalisten. Het con-

gres van de LPP en de massaconferentie van arbeiders en boeren zijn een poging om een deel van die ruimte te heroveren. Het is maar een begin. De massamobilisaties van de arbeidersklasse zullen haar stem versterken en haar helpen rechts te betwisten.

Groeiende invloed van links

Twee dagen lang heeft het Vijfde Congres van de LPP bijgedragen tot het vooruit helpen van het revolutionair proces in Pakistan. Kameraden uit verschillende tradities en stromingen kwamen samen om te discussiëren over de opbouw van een massapartij van arbeiders, onafhankelijk van de invloed van de kapitalisten en de feodalen. Dit was de uitdrukking van de groeiende invloed van een nieuwe linkse zijde in Pakistan. Meer dan 140 afgevaardigden en enkele waarnemers, vertegenwoordigden de 7263 leden van de LPP. Zij gingen dieper in op de politieke en organisatorische aspecten van de partij.

De afgevaardigden ontvingen solidariteitsboodschappen van de IVde Internationale, van de LCR van Japan, de Cubaanse KP, de NPA uit Frankrijk, de ISO uit de USA, de Indiase KP (m.-l.), de Vereniging van onafhankelijke juristen van Groot-Brittannië, de Australische RSP, het consumenten actiecomité van Pakistan, de groep van solidariteit met de volkeren van Zuidoost Azië uit Toronto, en anderen.

De internationale discussie werd ingeleid door een rapport van Farooq Tariq, hij besprak de grondoorzaken van de internationale crisis van het kapitalisme, van de ecologische crisis en van de imperialistische bezetting van Irak en Afghanistan. Hij besprak de toestand van de klassenstrijd en haar perspectieven. Hierbij legde hij de nadruk op de rol van de vrouwen en op de noodzaak van het versterken van internationale banden als noodzakelijk element voor een toekomstige revolutie. Arif Afghani kwam tussen namens de Afghaanse revolutionaire organisatie van de arbeid (ALRO),

hij legde de nadruk op de verslechtering van de sociale en economische toestand van de Afghaanse massa's. Dipankar Bhattacharya, secretaris-generaal van de Indiase KP (m.-l.) richtte zich tot het congres met de volgende boodschap: "zowel in India als in Pakistan moet de linkse zijde weerstand bieden aan de imperialistische opvattingen en onophoudelijk werken aan de vrede, de samenwerking en de bilaterale vriendschap".

Historische bijeenkomst van arbeiders en boeren

Op 29 januari werd een internationale conferentie van arbeiders en boeren gehouden in Faisalabad, derde stad van Pakistan. Ze werd gezamenlijk georganiseerd door de Labour Qaumi Movement (LQM) en de Anjuman Mozareen Punjab (een huurdersvereniging). De leiders van deze twee bewegingen hadden voordien als afgevaardigden deelgenomen aan het congres van de LPP. Tijdens de twee weken voor deze conferentie, was heel de stad versierd met de rode vlaggen van de LPP en van de LQM. Drieduizend boeren kwamen in stoet aan vanuit het platteland, gekleed in traditionele klederdracht en met Dhool Damaka tamboeren.

Succes over heel de lijn

Een grote conferentie organiseren onder de dagelijkse zelfmoord- en bomaanslagen was een hele uitdaging. Het was ook een symbool voor de onderdrukte klassen dat ze zich kunnen verenigen en dat ze op hun eigen leiding kunnen rekenen. Behalve voor religieuze bijeenkomsten, was het heel lang geleden dat er zoveel arbeiders en boeren in de Pundjaab waren samen gekomen. Tienduizend mensen namen aan de conferentie deel en vele lokale sympathisanten waren niet gekomen uit schrik voor aanslagen.

De twee voornaamste ordewoorden van de conferentie gingen over een sociale zekerheidskaart voor alle industriearbeiders en over de garantie van het eigendomsrecht van de boeren die werken op de militaire boerderijen. De slogans spraken over solidariteit en revolutie: "Arbeiders aller landen, verenigt U!", "Weg met het kapitalisme en het feodalisme!", "Neen aan het IMF en de Wereldbank!", "Weg met het Amerikaans imperialisme!", "Neen aan de aanvallen met onbemande vliegtuigen, neen aan het religieus fundamentalisme!", "Voor een vreedzaam en democratisch Pakistan!", "Gelijke rechten voor de vrouw!".

De eis van een minimum maandloon van 15.000 roupies (130 €) in alle fabrieken werd gesteld. Er werd aangekondigd dat ze zullen deelnemen aan de plaatselijke verkiezingen in Faisalabad en andere steden. De wreedheden die begaan werden door de militairen in Baloutchistan werden veroordeeld en het volk van Baloutchistan dat strijdt tegen uitbuiting en onrecht, werd verzekerd van de solidariteit van de conferentie. Tot slot werd er geëist dat de

verbetert. "We voelen dat de kracht van de arbeidersklasse de maatschappij kan veranderen. Nu dit ons gelukt is, kunnen we nog veel meer doen om de arbeiders te ondersteunen", zo luidde de commentaar van Rana Tahir van de LQM, na afloop. ■

mensen die verdwenen zijn, zouden terug gevonden worden.

Hernieuwing van de proletarische identiteit

In de besluiten werd gesteld dat men de onderlinge twisten beu was tussen de Pakistaanse Volkspartij, PPP⁽¹⁾ en de musulmaanse Nawaz Liga. Die twee partijen twisten enkel over hoe ze onderling hun overheersing verdelen om zo hun statuut van geprivilegieerden te behouden. De sprekers benadrukten het belang van een onafhankelijke politiek ten opzichte van deze partijen van de rijken waarbij een verbond tussen arbeiders en boeren een praktisch alternatief biedt.

Alle deelnemers maakten een positieve balans op van de conferentie, ze toonde hoe de eenheid de krachtsverhoudingen

* Farooq Tariq is woordvoerder van de LPP, Arbeiderspartij van Pakistan

1. De Pakistaanse Volkspartij (PPP) werd in 1967 opgericht door Zulfikar Ali Bhutto, hij komt uit een familie van grootgrondbezitters en heeft die partij geleid tot aan zijn executie in 1979. In februari 2008 vormde de PPP met de musulmaanse Nawaz Liga een coalitieregering die generaal Musharraf dwong af te treden als president van de islamitische Pakistaanse Republiek in augustus 2008. De PPP is lid van de socialistische Internationale, het is een cliëntelistische partij die een politiek ten gunste van de feodalen en van de grote Pakistaanse bourgeoisie voert.

2. De musulmaanse Nawaz Liga is een rechts conservatieve en islamitische partij, ze komt voort uit de moslim Liga die de traditionele islamitische partij was in India onder de Britse overheersing. De moslim Liga verdedigde een Islamitische staat en ligt aan de oorsprong van de vorming van Pakistan in 1947.

De geesten van Leopold II en Lumumba dwalen nog steeds door dit land

door Ludo De Witte, socioloog en auteur

Auteur en Congokenner Ludo De Witte ergert zich steeds meer aan het officiële beeld dat van de Belgische aanwezigheid in Congo wordt opgehangen. In een opiniestuk voor "Apache" beklamt De Witte de censuur die het Afrika Filmfestival te beurt valt, alsook de zeer selectieve berichtgeving van de VRT. 'Er staat ons bijgevolg een zachte, weemoedige blik op de kolonie en de Belgisch-Congolese betrekkingen te wachten, ver weg van een parler-vrai en het oprakelen van 'pijnlijke' herinneringen', aldus De Witte.

Op 30 juni is Congo 50 jaar onafhankelijk, en dat blijft niet onopgemerkt. Een stapel tentoonstellingen, boeken, essays, opiniestukken, interviews, reportages en documentaires wordt over kijker, lezer en luisteraar uitgestort. Maar brengt het veel inzichten bij? 'Opiniemakers' vallen over elkaar over de vraag of koning Albert naar Congo moet, en wie hij er dan wel de hand moet schudden. Sommigen sluiten zich aan bij Karel De Gucht (Open Vld), die jarenlang geen graten vond in de lucratieve mijnbouwcontracten die westerse bedrijven in de wacht sleepten maar in woede ontstak toen de Chinezen een deel kwamen opeisen. De Gucht gelooft dat de Congolese president het hoofd zal buigen als hij maar genoeg publiekelijk wordt vernederd. De mensen die zijn spoor volgen, laten hun – op zich begrijpelijke – emoties voorgaan op hun verstand en geloven dat de simpele aanwezigheid van de koning op de plechtigheden de plunderingen, moordpartijen en verkrachtingen in Oost-Congo in de hand zal werken. Anderen dichten de koning

even grote tovenaarskunsten toe door te geloven dat zijn lege stoel op het defilé in Kinshasa weldoende effecten zal hebben. De onderliggende gedachte delen ze allemaal: België heeft sinds 1960 wel aan macht ingeboet, maar 'we' tellen vandaag nog altijd mee.

Vechtende stammen

Die grondtoon sluit naadloos aan bij de nostalgische kijk op Congo die we in boeken, programma's en tentoonstellingen zien opduiken. Het is een queeste naar le Congo des Belges, of wat ervan rest in architectuur, landschap en herinnering. Typevoorbeelden zijn de memoires van oud-kolonialen, het fotoboek van Carl De Keyzer en reisreportages zoals de onlangs uitgezonden Terzake-reeks over de terugkeer van oud-gewestbeheerder Jef Geeraerts naar Bumba, of de zevendelige tv-documentaire van Rudi Vranckx, die in mei op Canvas wordt uitgezonden. Vranckx maakte een reportage met een afvaart van de Congostroom als kapstok.

Seks mag niet ontbreken, want zwarten zijn slaaf van hun driften, zo wisten de kolonialen al, en dat kwam prominent aan bod in de 'Terzake'-reportage met Jef Geeraerts.

Het ontbreekt niet aan reisreportages, aanschurkend tegen het exotisme en de liefdadigheid, inclusief mooie natuurbeelden en BV's uit de boekskes in een hoofdrol, zoals supermodellen en filmsterren die zich over Afrikaanse kinderen ontfermen

(Louis Vuitton-model Tasha de Vasconcelos, Madonna, ...). En niet te vergeten: de muziek, de dans, de joie de vivre van de Congolees, want 'de zwarte' heeft ritme in zijn bloed en is het goedlachse, bijna kinderlijke optimisme nog niet verleerd. Seks mag niet ontbreken, want zwarten zijn slaaf van hun driften, zo wisten de kolonialen al, en dat kwam prominent aan bod in de Terzake-reportage met Jef Geeraerts. Als koloniaal ambtenaar heerste hij over een groot gebied en zoals veel kolonialen haalde hij zijn hart op aan het vrouwelijke schoon: "De zwarte vrouwen geven zich totaal over... Het is zeer aangenaam. Ze doen niet zo nuffig als de rich bitches van de beschaving... Het zijn wilde beestjes." (Terzake, 'Negerinnen zijn wilde beestjes', 7/4/2010) De redactie van Terzake maakte zich probleemloos de koloniale macho-propaganda van 'Gangreen Jef' eigen en kondigde op de Canvassite de schrijver aan als een man die in de jaren vijftig in Congo "onder meer vechtende stammen uit elkaar moest houden".

Zwaar weer

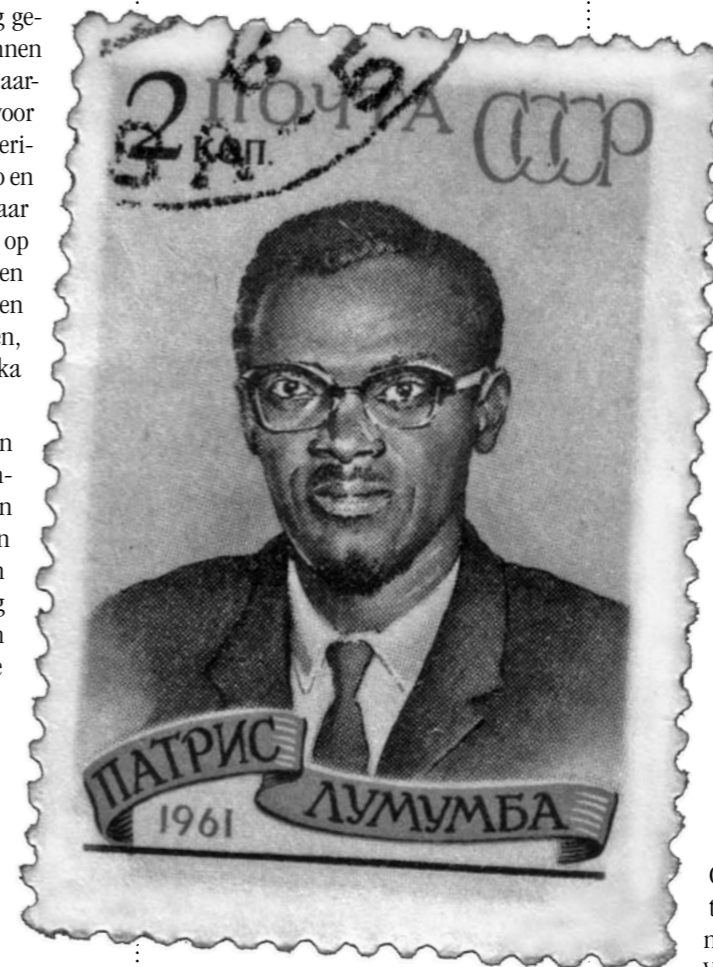
Er staat ons bijgevolg een zachte, weemoedige blik op de kolonie en de Belgisch-Congolese betrekkingen te wachten, ver weg van een parler-vrai en het oprakelen van 'pijnlijke' herinneringen. Men zou nochtans mogen verwachten dat de herdenking van 30 juni 1960, naast een feest, ook een moment van reflectie is: van het 'opnieuw overdenken' van die cesuur, toen

de kolonie de moderniteit instapte. Dat keerpunt in de Congolese geschiedenis belichten, betekent dat men blootlegt hoe de interne contradicties van de kolonie en de buitenlandse context als barensweeën fungeerden voor de geboorte van een nieuw land, en hoe de koloniale erfenis en de neokoloniale bemoeienissen de geschiedenis ervan tot vandaag mee bepalen. Want de vernietiging van de regering-Lumumba, met militaire interventies, massamoorden, omkoperij, intimidatie en de moord op de nationalistische leiders, en het aan de macht brengen en houden van Mobutu, doet zich tot vandaag gevoelen. Kortom, men zou kunnen verwachten dat de vijftigste verjaardag van Congo ruimte creëert voor wat geschiedenis, met de imperiale verhoudingen tussen Congo en België als rode draad. Maar daar lijken de manifestaties niet op uit te draaien. Integendeel: men schijnt er alles aan te willen doen die herinnering uit te vlakken, getuige wat het Leuvense Afrika Filmfestival (AFF) overkomt.

Het AFF is op 17 april aan zijn vijftiende editie toe: tientallen films, kortfilms en documentaires worden in een rits Vlaams-Brabantse steden vertoond. Geen eendagsvlieg dus, en een initiatief dat zijn netten ver uitgooit: Afrikaanse films, die zelden in het commerciële circuit geraken, bij de Vlaming brengen, Vlamingen en Congolese Belgen samenbrengen, films bij distributeurs en organisaties slijten, contacten tussen mensen uit de Belgische en Afrikaanse cinemasector bevorderen. Medewerkers van het AFF adviseren en ondersteunen internationale filmevenementen, in Nederland en Frankrijk, maar ook in Congo, Rwanda en Mozambique. Maar vandaag, uitgerekend op de vooravond van de verjaardag van de Congolese onafhankelijkheid, komt het AFF in zwaar weer terecht. Informeel kreeg het AFF te horen dat voor de Congodesk van het ministerie van Buitenlandse Zaken de programmatie van films als Lumumba van Raoul Peck of Mobutu van Thierry Michel moeilijker ligt. Ook de aanwezigheid van Pauline Kie, de weduwe van Patrice Lumumba, op de openingsavond van het festival wordt niet gesmaakt.

Nauwelijks verholen censuurbevel

De geviseerde films zijn eigenlijk erg braaf voor de Belgen. Peck draaide zijn Lumumba nog voor mijn boek over de Belgisch-Amerikaanse rol in de moord op de afgezette premier was verschenen, en focust dus begrijpelijkerwijze op de gedeeltelijk bekende rol van Congolezen en Amerikanen in de affaire. We zien in de film wel enkele Belgen 'aan het werk' – zoals de Belgische politiecommissaris Gerard Soete, die Lumumba's lijk in stukken hakt en het

in zwavelzuur Aurore Engelen, die eraan toevoegt dat die subsidie de helft van haar budget vertegenwoordigt. (Geciteerd in het artikel van Colette Braeckman.) De tactiek is beproefd én hij loont, want volgens onze informatie hebben de organisatoren van het Festival International du Film Francophone de Namur (FIFF) in oktober 2009 de prent van Peck afgevoerd om te voorkomen dat de subsidiekraan zou worden toegedraaid. Minister van Buitenlandse zaken Steven Vanackere (CD&V) reageerde op de Congoavond van Radio 1 erg korzellig op een vraag over druk op de programmatie van het AFF: hij wou zelfs niet ingaan op de vraag.

Journaliste Colette Braeckman van Le Soir schreef een stuk over de druk op het AFF, en het RTBF-journaal bracht een item.

Verlinden zal focussen op de exodus van kolonialen uit de kolonie. Basismateriaal is zijn boek Weg uit Congo, dat een poging is om de liquidatie van de eerste Congolese regering door het Westen te maskeren met verhalen over koloniaal leed en frustratie. De Congowebsite van Canvas bevat een historisch overzichtje dat gerust revisionistisch mag worden genoemd. In 'Congo: koninkrijk, vrijstaat, kolonie, republiek' worden het schrikbewind en de miljoenen doden onder Leopold II vermeld, maar dan ontspoord het verhaal, en wordt het officiële standpunt van Buitenlandse Zaken opgedist: aan de misbruiken in Congo Vrijstaat

Raciale opdeling

Er zijn wel meer indicaties dat Congo 1960-2010 in een richting wordt gestuurd die reflectie niet echt in de hand werkt. De VRT plant slechts één historische documentaire, waarin Peter

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stamp_Belgian_Congo_1910_25c.jpg

www.forensicgenealogy.info/images/congo_ussr_stamp_p.lumumba_1961_2k.jpg

kwam een einde toen het land een Belgische 'modelkolonie' werd. Het is de stelling die toenmalig minister Karel De Gucht bij de opening van Het geheugen van Congo, de tentoonstelling in Tervuren in 2005, de wereld instuurde.

In de 'modelkolonie' bestond er volgens Canvas "strikt genomen geen racistische 'colour bar', zoals in Brits Zuid-Afrika. Naar de buitenwereld toe was Belgisch Congo een modelstaat." Dat de colour bar – een eufemisme voor apartheid – in koloniaal Congo erger was dan in het Zuid-Afrika van die jaren mag de lezer niet geweten hebben. Een raciale opdeling van de bewoners van de kolonie bepaalde welke rechten en plichten van toepassing waren, met alomvattende consequenties die diep in het dagelijkse leven ingrepen. In de woorden

in 1949: "Het is duidelijk dat de wreedste Angelsaksische 'colour bar' nooit zoveel discriminerende wetten of zoveel rigide maatregelen ter segregatie heeft uitgevaardigd als de Belgische voorgij."

Negationistisch

Op de Canvassite lezen we in het luikje over de vijf eerste onafhankelijkheidsjaren, waarin de prille Congolese democratie werd vernietigd en Mobutu aan de macht werd geholpen, geen woord over de Belgische en westerse rol in die ontwikkelingen, die in elke fase nochtans van beslissende betekenis was: "Patrice Lumumba werd premier, Kasavubu de eerste president. Amper een week later brak er mouterij uit en de aanwezige Belgen werden doelwit van grootscheepse onlusten. Het land stond op de rand van een burgeroorlog tussen de

diverse fracties van Lumumba, Kasavubu en Tsjombé. Die laatste scheurde zijn provincie Katanga af en riep een aparte staat uit. Lumumba werd vermoord en het land dreigde uiteen te vallen. De rol van België bij dit alles blijft omstreken. In 1965 greep één man de macht: legerleider Mobutu werd de nieuwe sterke figuur, die Congo regeerde als een éénpartijstaat." Hetzelfde verhaal dist de International Crisis Group, een invloedrijke denktank, op: geen woord over de westerse regisseurs, het was allemaal een zaak van bantoes, zoals men in koloniale kringen pleegt te zeggen. (ICC, Congo: l'enlèvement du projet démocratique, 8/4/2010)

Zelfs een klare kijk op Leopolds Congo Vrijstaat, inmiddels meer dan 100 jaar dood en begraven, is anno 2010 geen evidentie. Jarenlang (en tot eind maart van dit jaar) stond op de website van het departement van Buitenlandse Zaken de afkeurende reactie van toenmalig minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel (MR) op de film van Peter Bate over het schrikbewind van Leopold II (White King, Red Rubber, Black Death, 2003). Michel brandde de prent af als "partijdig", "ongenuanceerd", "negationistisch", "een eenzijdige uitval die abstractie maakt van een geheel van positieve bijdragen" van het Belgische kolonialisme.

Wezens zonder geschiedenis

Bates' film is geen wetenschappelijk traktaat, maar de reactie van Michel is op zijn minst verkrampd te noemen, en intimiderend voor academici die van onderzoekskredieten en toegang tot archieven afhankelijk zijn. Onlangs publiceerden een twintigtal professoren en onderzoekers, vooral mensen van de UCL, het boek Leopold II. Ongegeneerd genie? (Lannoo, 2009) over het buitenlandse beleid van koning Leopold II, met de focus op zijn Congopolitiek. Het is een boek dat bij de Louis Michels van deze wereld geen zure reacties zal ontlokken. Amper één hoofdstukje van 17 bladzijden in het 413 bladzijden tellen-

de boek (Franse versie), van de hand van Pierre-Luc Plasman, laat erg schuchter het 'wetenschappelijke' licht schijnen op het leopoldistische uitbuitingssysteem. Alle systeemkritiek op Congo Vrijstaat – van Hugo Claus over Peter Bate tot representaties van Leopold II in de schilderkunst – wordt afgevoerd en onschadelijk gemaakt in het niet-historische luik "herinneringen en voorstellingen".

Misschien komt er soelaas van het Afrika-museum in Tervuren, betaald met de opbrengst van dwangarbeid van Congolezen en een van de kroonjuwelen uit de nalatenschap van Leopold II? Het museum was tot onlangs – en is dat vandaag nog altijd in grote mate – een van de laatste echte koloniale musea ter wereld: een rijke vergaarbak van opgezette dieren, gereconstrueerde vegetatie, maskers en werktuigen, maar wel een plek waar de bewoners van het land geen naam of gezicht hadden. In dit bastion van koloniale propaganda kregen de Congolezen hetzelfde statuut als de fauna en flora van het land: wezens zonder geschiedenis, passieve materie die de blanke naar believen kon modelleren.

Chaos en geweld

Het museum worstelt al een tiental jaren met zijn modernisering, initieel gepland voor 2010. Een eerste vingeroefening was Het geheugen van Congo, de tentoonstelling die in 2005 dichte drommen naar Tervuren lokte. Het resultaat stelde teleur. Professor Jean-Luc Vellut (UCL), de verantwoordelijke voor de tentoonstelling, beweerde dat de ontvolking ten tijde van Leopolds bewind wordt geschat op 20 procent – een laag cijfer dat zelfs door de door hem aangehaalde specialisten wordt tegengesproken. De expo toonde enkele beelden van afgehakte handen, maar de verantwoordelijkheid van de koning voor de terreur wordt niet vermeld. De stichting van de Congostaat had niets te maken met 'beschavingswerken' en 'de strijd tegen de slavenhandel', zoals in Tervuren op een pancarte stond, maar alles met de zucht naar macht, territoria, winst, imperialisme. Professor Jan Vansina, een antropoloog met wereldfaam die – niet toevallig – in de VS werkt, windt er geen doekjes om: "Geweld was de norm. Congo Vrijstaat staat gelijk met landroof, plundering, overheersing en onderdrukking van de inboorlingen." De 'beschavingsmissie' was, afgezien van de goede bedoelingen van individuen, dikwijls niet meer dan een rechtvaardiging, soms een gelukkig bijproduct.

De tentoonstelling onthulde verder een paradox: hoe recenter de geëvoerde periode, hoe groter de lacunes in de analyse. Over de rol van België in de omverwerping van de eerste Congolese regering, de moord op de premier en de verplettering van de volksoptanden in de periode 1960-1965 tegen de prowesterse regimes vernam je niets. Integendeel zelfs: op plakaten werd de schuld voor de "chaos en geweld" na de onafhankelijkheid gelegd bij Lumumba zelf. Het negationisme werd consequent doorgetrokken: Mobutu krijgt voor zijn coup van 1965 lof toegezwaid. Hij "geeft de staat een nieuwe vorm" en "zorgt voor een hechte samenhang tussen elites en volk". Dat de initiële stabiliteit van dat regime was gevestigd op de repressie van opstanden die in 1964 en 1965 honderdduizenden Congolezen het leven hebben gekost, vernam de bezoeker niet.

Congo is gewoon te rijk opdat het Westen het land ongemoeid zou laten

Zelfs een halve eeuw nadat het koloniale tijdperk was afgesloten, kon je in Tervuren geen echte conclusies vinden. Op een pancarte stond er: "Een volledige balans opmaken van de kolonisatie is onmogelijk. Die periode ligt nog niet lang genoeg achter ons om haar met de nodige wetenschappelijke afstand en buiten alle polemieken om te kunnen evalueren." Wat in 2005 niet kon, zal wellicht ook in 2010 niet mogelijk zijn. In het kader van de herdenking van de 50ste verjaardag van de Congolese onafhankelijkheid krijgt het museum een tweede kans. Tervuren heeft een nieuwe expositie in de maak: Indépendance! Congolese verhalen over 50 jaar onafhankelijkheid. Een uitstekend idee: Congolezen die het allemaal hebben meegemaakt aan het woord laten. Maar dat betekent wellicht dat het museum zichzelf ontslaat van een historische evocatie van de periode, en dat zou doodjammer zijn. En waarom loopt de tentoonstelling van 11 juni 2010 tot 9 januari 2011? De expo wordt acht dagen voor de 50ste verjaardag van de moord op Patrice Lumumba afgebroken. Vreest men manifestaties van actiegroepen die op die datum de affaire in herinnering willen brengen?

Inhalige Chinezen

Het moge duidelijk zijn dat de geesten van Leopold II en Lumumba nog springlevend zijn en – vooral – dat officieel België niet wil dat ze op 30 juni het feestje verstoren. Begrijpelijk, want ze herinneren aan de kwalijke gevolgen van buitenlandse be-

moeienissen en interventies, en dat komt ongelegen op een moment dat men in Washington, Parijs en Brussel nadenkt over manieren om Congo in de westerse invloedssfeer te betonnen (en Peking op afstand te houden). Het kolonialisme mag dan wel dood zijn, het neokolonialisme is terug van nooit weggeweest. Congo is een gigantisch, strategisch gelegen en bodemrijk land, en in een wereld van gieren is dat een echte vloek. Eigenlijk kan men over Congo's rijkdommen hetzelfde zeggen als wat Henry Kissinger ooit over het Midden-Oosten zei: "Olie is te belangrijk om in handen van Arabieren te laten." Congo is gewoon te rijk opdat het Westen het land ongemoeid zou laten, en daarom is er geen wezenlijk verschil tussen de situaties in 1885, 1960 of vandaag.

Leopold II en Lumumba staan elk op hun manier ook symbool voor misdaden met enorme consequenties. En dat straalt af op de Belgische monarchie. Tenslotte was koning Boudewijn erg actief in de strijd tegen de Congolese premier en heeft ook zijn broer, prins Albert, daartoe een bescheiden steentje bijgedragen. Begin oktober 1960, toen Lumumba als premier was afgezet maar zijn terugkeer op de politieke scène nakend leek en Amerikanen en Belgen moordplannen smeedden, vatte de latere koning Albert II de heersende opvattingen in België bondig samen, toen hij zei: "De Congolese crisis is te herleiden tot één enkele persoon: Patrice Lumumba." (La Libre Belgique, 3/10/1960) We zijn dus niet verbaasd dat Albert en zijn entourage, die op 30 juni naar 'de plaats van de misdaad' gaan, niet aan de affaire herinnerd willen worden. Albert, die door politici en sommige opiniemakers naar voren wordt geschoven om met een bezoek aan Congo het land te redden uit handen van muitende soldaten, corrupte politici en inhalige Chinezen. Maar dat ontslaat journalisten, die geen officiële kroniekschrijvers zijn, toch niet van de plicht de burger te informeren en feiten en ontwikkelingen te duiden? ■

Ludo De Witte is socioloog, auteur van 'Crisis in Kongo' (1996), 'De moord op Lumumba' (1999) en 'Wie is bang voor moslims?' (2004). Werkt aan een boek over Congo in de jaren 1964-65: de volksoptanden, de Belg-Amerikaanse interventie, de Ommegang en de repressie, de Congolese missie van Ernesto Che Guevara, de machtsgreep van Mobutu. Werktitel: 'Huurlingen, geheimgagenten en diplomaten. Mobutu grijpt de macht'.

Uit www.apache.be

Ludo De Witte blijft zich afvragen waarom we de kwalijke rol die België in Congo gespeeld heeft maar niet onder ogen kunnen zien.

van Jef Van Bilsen: "In Kongo waren racisme, segregatie en de colour bar diep in de mentaliteit van vele blanken en in de wetten en reglementen geworteld." De gerespecteerde katholieke advocaat Antoine Rubbens schreef hierover vanuit Congo

Congres Vierde Internationale Een langzaam ongeduld

door Alex De Jong

Februari jl. vond het zestiende congres van de Vierde Internationale, het wereldwijde netwerk van socialistische organisaties waar Grenzeloos deel van uitmaakt, plaats. De vijf dagen stonden in het teken van het contrast tussen de grote uitdagingen waar antikapitalisten voor staan en onze beperkte mogelijkheden.

Vertegenwoordigers van meer dan veertig organisaties uit alle werelddelen namen deel aan de bijeenkomst. Opvallend was de draai naar het oosten ten opzichte van de streken waar de Vierde traditioneel de meeste bekendheid heeft gehad. Een groep jonge socialistische activisten uit Rusland sloot zich aan – en daarmee heeft de Vierde voor het eerst sinds het stalinisme daar het streven naar een democratisch socialisme in bloed smoorde weer een organisatie. Van verder naar het oosten kwamen vertegenwoordigers van de Filipijnse sectie van de Vierde en de Labour Party Pakistan, beide organisaties met duizenden leden die dagelijks moeten opboksen tegen grimme repressie en gewelddadige religieuze extremisten.

En natuurlijk waren er vertegenwoordigers uit Latijns-Amerika, het continent dat op het moment de meeste hoop biedt aan antikapitalisten. Socialisten uit bijvoorbeeld Venezuela en Bolivia deelden hun ervaringen met de diepgaande veranderingen in hun landen en het tastende zoeken naar nieuwe vormen van socialisme, radicale democratie en zelfbeheer.

Voor iedereen speelde de economische crisis een hoofdrol. Hoewel we in West-Europa te horen krijgen dat het ergste voorbij is vertellen de ontwikkelingen vandaag in Griekenland, en morgen wellicht Spanje, een ander verhaal. Terwijl er een grote nood is aan organisaties die de sociale verworvenheden kunnen beschermen en uitbreiden blijft antikapitalistisch links in Europa klein en verdeeld. De deelnemers legden zich daarom toe op de heropbouw van radicaal-links, een links dat weigert

om onder mom van het minste van twee kwaden – de kortste weg naar het aller-slechtste – mee te helpen aan neoliberale afbraak maar in plaats daarvan consequent partij kiest voor de mensen onderop.

Deze oriëntatie betekent, afhankelijk van de mogelijkheden die er bestaan per land,

bijvoorbeeld de oprichting van antikapitalistische organisaties zoals de Franse Nouveau Parti Anticapitaliste. In andere Europese landen nemen onze vrienden deel aan coalities of, zoals in Duitsland en Nederland, aan linkse sociaaldemocratische partijen als Die Linke en de SP.

De andere crisis die een hoofdrol speelde was de ecologische crisis, in de eerste plaats de klimaatcrisis. Het waren vooral activisten uit het globale Zuiden, de zogenaamde ontwikkelingslanden, die erop wezen dat deze crisis op de korte termijn een reële bedreiging vormt voor de bestaanszekerheid van miljoenen mensen: mislukte oogsten en overstromingen in gebieden waarvan de dijken verwaarloosd werden zijn daar al lang geen doemscenario's meer. Met grote meerderheid nam de vergadering een resolutie aan waarin de beweging tegen klimaatverandering als centraal deel van een nieuw antikapitalisme gekenmerkt wordt.

De wereld op zijn kop

De zware taken voor antikapitalistisch links maken samenwerking meer dan ooit noodzakelijk. Het voorstel van de Venezuelaanse PSUV van Hugo Chávez voor een 'Vijfde Internationale' van socialistische partijen en organisaties werd dan ook druk besproken.

Maar hoe serieus is dit initiatief? En vooral, met wie moet een dergelijke nieuwe internationale beweging gevormd worden en op welke basis? Na de politieke woestijn van de neoliberale jaren negentig is antikapitalistisch links aan het oprakken - maar dit is een oneven proces. In Latijns-Amerika staat men verder dan Europa, de sociale strijd in Griekenland is niet vergelijkbaar met die in Nederland.

Het zestiende congres was een kleine stap naar een beweging die inderdaad wereldwijd een democratisch, feministisch, ecologisch en vrijheidslievend socialisme - kortom: een socialisme van de eenentwintigste eeuw - op de kaart kan zetten. De weg daar naar toe is om naar beste kunnen elk vonkje verzet voor een betere wereld aan te blazen. Niemand zal beweren dat dit gemakkelijk gaat. Eerder dit jaar overleed onze vriend Daniel Bensaïd, de Franse marxistische denker. Zijn motto dat de kloof tussen de grote ambities van antikapitalisten en de trieste toestand van de wereld ons noodt tot een 'langzaam ongeduld' werd verschillende keren aangehaald. Zoals hij schreef in zijn autobiografie zijn we gedwongen tot de onwaarschijnlijke, maar noodzakelijke gok dat het mogelijk is om de wereld op zijn kop te zetten. ■

www.dewereldmorgen.be/foto/2010/04/05/herdenkingsplechtigheid-voor-jos-geudens-antwerpen

Afscheid van Jos Geudens

door David Dessers

Op zaterdag 3 april namen een 400-tal mensen afscheid van Jos Geudens in het Zuiderpershuis in Antwerpen. De as van Jos werd reeds enkele dagen voordien verstrooid op de begraafplaats van Deurne, in beperkte aanwezigheid van familie, vrienden en kameraden. Op 3 april namen dan honderden afscheid van Jos, de politieke militant, de strijdbare syndicalist, de gedreven bezieler van de beweging van kinderen zonder papieren, de socialist zonder grenzen, de trouwe kameraad van de Vierde Internationale... Het werd een droeve maar ook hoopvolle afscheidsplechtigheid, waarop naast toespraken en enkele mooi gebrachte liederen ook een stevige Internationale niet mocht ontbreken.

Door de start van de paasvakantie lieten vele mensen zich excuseren voor deze afscheidsplechtigheid. Desondanks daagden er nog steeds 400 mensen op in het Zuiderpershuis. Het aantal zitplaatsen bleek te beperkt, waardoor tientallen mensen bleven rechtstaan. Het is een indicatie van het rijk gevulde militante leven van Jos, die zelf honderden meetings mee op poten zette tijdens zijn leven. Ook opvallend: onder de aanwezigen trof je mensen van zeer uiteenlopende sociale bewegingen, maar ook leden van andere politieke stromingen. We schreven het al: Jos was een alom gewaardeerde kameraad en dat bleek nog maar eens uit deze afscheidsplechtigheid.

Bella Ciao

Remko Devroede, muzikant maar ook levenslange vriend en kameraad van Jos, opende de afscheidsplechtigheid met een acapella versie van het Italiaanse strijdlied Bella Ciao. "Het is de bloem der partizanen, voor de vrijheid zijn ze dood." Dat zette meteen de juiste toon, van droefenis tot strijdbaarheid. Zeven sprekers voerden het woord tijdens deze plechtigheid: Marijke Colle sprak namens de Vierde Internationale, Eric Toussaint namens de SAP-LCR en Kodewes. Frank Maerten, de vroegere

secretaris van ACOD-onderwijs, haalde herinneringen op aan de lange syndicale weg die hij samen met Jos aflegde. Er vond ook een korte toespraak plaats van een Nepalese vriend van Jos, uit de beweging van mensen zonder papieren.

Voorts waren er nog twee opmerkelijke sprekers: Caroline Copers, algemeen secretaris van het Vlaams ABVV en Marleen Temmerman, senatrice voor de SPA. Die laatste is getrouwd met de Belgische consul

Detrez haalde herinneringen op aan het leven en de mens Jos Geudens. Het was een aangrijpende afsluiter van een mooie afscheidsplechtigheid voor Jos. Remko Devroede zong tussen de toespraken door nog 'Le Temps des Cérises', het lied dat hulde brengt aan de commune van Parijs en ook nog 'Avec le temps', van Leo Ferré, één van de favoriete zangers van Jos. Tussendoor schalde diezelfde Ferré ook nog door de boxen met het magistrale 'Ni Dieu, Ni

in Kenia, het land waar Jos zijn laatste jaren doorbracht. Ze vertelde een hilarisch verhaal over de avonturen van Jos in dat Afrikaanse land. De Belgische ambassade had opgevangen dat Jos gearresteerd zou zijn geworden tijdens rellen bij de laatste verkiezingen in Mombassa. De echtgenoot van Temmerman deed er alles aan om Jos telefonisch te bereiken en na een tijdje lukte dat ook. De man vraagt aan Jos of hij zijn gsm bij zich heeft mogen houden in de cel. Waarop Jos zegt: "In de cel? Ik zit hier op mijn terras een biertje te drinken". Het bleek allemaal op een misverstand te berusten.

Ni Dieu, Ni maitre

De mooiste toespraak kwam er helemaal aan het eind. Vriend en kameraad Chico

Maitre' en de plechtigheid werd afgesloten door een besliste Internationale.

De vrienden en kameraden die deze afscheidsplechtigheid in elkaar staken, verdienen een grote pluim. Het werd een mooie, sfeervolle en goed georganiseerde bijeenkomst. Na afloop vond er ook nog een koffietafel plaats, waarop heel veel vrienden en kameraden elkaar nog eens konden treffen en waarop er ongetwijfeld nog heel veel verhalen uit de oude doos zijn opgedist, over Jos, zijn niet-aflatend enthousiasme, zijn bulderlach, zijn bewondering voor Ernest Mandel, zijn liefde voor cultuur, zijn warme persoonlijkheid, zijn veel te vroege en plotse dood... Jos, we zullen je missen. ■

Naar een ecologische contestatiebeweging?

door David Baele

Socialisme of barbarij

De ecologische crisis drukt ons met de neus op de feiten. Net zoals de heersende klasse in een klassenmaatschappij de arbeid van de onderdrukte klasse uitbuit, buit zij ook de natuur uit. Zowel de mens als de natuur zijn een middel voor zelfverrijking. Onder het kapitalisme heeft deze plundering extreme vormen aangenomen omwille van een verandering in de arbeidsverhoudingen. De arbeiders worden namelijk gescheiden van de productiemiddelen en de producten die ze produceren in een proces van ontwik-

brandstoffen, kerncentrales, ...) slechts de uitdrukking zijn van een poging om deze contradictie te verschuiven. De omvang van het probleem valt nochtans niet te onderschatten. Erik De Bruyn schrijft in zijn Rooddruk voor een nieuw socialisme dat aangezien economische crisissen kunnen worden overwonnen binnen het tijdbestek van een fractie van een mensenleven en ecologische crisissen zich veel trager voltrekken maar dieper en langduriger van aard zijn, men kan zeggen dat de ecologische crisis zelfs een grotere omvang heeft dan de economische. De gevolgen van een ecologische crisis zullen inderdaad vele generaties lang voelbaar zijn.

tieproces via economisch democratische inspraak. Maar uiteraard druist dit in tegen de logica van winst boven alles. De opbouw van onweerstaanbare druk van onderop om mensen te doen opkomen voor de belangen van de meerderheid van de bevolking en het milieu is daarom niet slechts een keuze maar een noodzaak. Maar hoe komt men tot deze collectieve actie? Of wat zorgt er voor dat men er soms toe komt, en op andere momenten niet?

De productiesfeer als politiek strijdtoneel

Een CO₂ reductie van 90% per hoofd in geïndustrialiseerde landen tegen 2030

rondkomen, en dus net meer consumptiemogelijkheden zouden moeten krijgen. Het gaat simpelweg voorbij aan de tweedeling die er in elk land tussen de rijken en de rest bestaat. Op dit vlak is het veranderingspotentieel van een strategie voor CO₂ reductie ook gering in vergelijking met veranderingen op het niveau van de staat en het bedrijfsleven. Daarom wordt het tijd om naast de consumptie minstens evenveel aandacht te besteden aan wat er aan voorafgaat: de productie.

Terwijl mensen vooral individueel consumeren, produceren ze op een collectieve manier. Terwijl het kopen individueel of in gezinsverband plaatsvindt vereist de productie van goederen en diensten organisatie en samenwerking. Die samenwerking biedt veel meer mogelijkheden om gezamenlijk eisen te stellen en daarvoor te strijden. Het feit dat bedrijven afhankelijk zijn van werknemers geeft de werknemers een grote potentiële macht. De twee grote voordelen van contestatie vanuit de sfeer van de georganiseerde arbeid is enerzijds dat arbeiders

een bepalende controle uitoefenen over de wereldwijde productie. Maar dan betekent dit ook dat tientallen miljoenen werknemers in deze bedrijven in een positie staan om heel direct invloed uit te oefenen op hoe de mondiale economie wordt vormgegeven. Het spreekt voor zich dat de vakbonden hierin een belangrijke organisatorische rol spelen. In plaats van Opel Antwerpen te sluiten zouden georganiseerde arbeiders de omvorming van het bedrijf tot de productie van treinen, trams, metro's en windmolens kunnen afdwingen.

Maar het spreekt voor zich dat de heersende klasse dit niet zo maar zal toelaten. Het gaat hier immers niet over het aanpassen van bepaalde delen van het systeem om het doeltreffender te doen werken - wat nog op pacifistische wijze kan worden afdwongen. Maar het gaat hier over het in vraag stellen van het privé-eigendom van de productiemiddelen en de afschaffing van de uitbuiting- en dominantieverhoudingen. Aangezien dit soort verandering de globale structuur als voorwerp en de

de spontane uitdrukking van ideeën. Men verbreedt immers het debat door buiten het institutionele kader te denken. Maar het is anderzijds volstrekt mogelijk om de participatie aan een strijd voor onmiddellijke hervormingen te combineren met de voorbereiding van de bevolking op een anti-kapitalistische strijd.

De voorwaarde hiervoor is dat men over een bewuste politieke organisatie beschikt die een reformistische strijdstrategie kan toepassen zonder te vervallen in reformisme, want bij dat laatste worden mensen niet actief klaargestoomd voor de taken van een sociale revolutie. Van Lenin leerden we trouwens dat zolang de meerderheid van de mensen in een bepaalde instelling als parlement of vakvereniging geloven, het onjuist is hier voor zichzelf niet meer aan mee te willen doen - indien het althans de bedoeling is politiek aanhang voor de eigen beginselen te verwerven. Als revolutionair moet men dus daar werken waar zich het volk bevindt, of dit nu in het leger, in de rechtse vakvereniging of waar ook is.

keling en modernisering. Hierbij worden ze verplicht hun arbeidskracht te verkopen om te overleven, waardoor ze elke vorm van controle over het productieproces verliezen. Uiteindelijk geraakt de arbeider vervreemd van zijn eigen arbeid, van zichzelf en zijn sociale en natuurlijke omgeving. Dit vormt de kern van de kritiek op de gevolgen van het kapitalisme voor de natuur.

De klimaatverandering is een nieuwe uitdrukking van de fundamentele contradictie van het kapitalisme. Dat is ook de reden waarom de maatregelen die de machthebbers aanreiken (CO₂ taks, bio-

Hij heeft overmaat van gelijk om dit als uitgangspunt te nemen om de strijd voor socialisme terug actueel te maken. Het is namelijk de strijd om terug controle te verwerven over het productieproces. Deze strijd is onlosmakelijk verbonden met de strijd om de stofwisseling tussen mens en natuur, de dialectische verhouding tussen mens en natuur die in het sociaal georganiseerde arbeidsproces tot uiting komt, te herstellen. Doordat mensen de sociale rijkdom produceren hebben zij recht om deel te nemen aan beheersdiscussies waarin hun lot bepaald wordt. Mensen kunnen dus controle verwerven over het produc-

is noodzakelijk wil men een temperatuurstijging van 2 graden (t.o.v. 200 jaar geleden) voorkomen, en zo de opwarming van de aarde op lange termijn stabiliseren. Op dit moment zitten we aan een stijging van 0,8 graden. In zijn boek toont De Bruyn aan de hand van een grafiek aan dat wat de evolutie van de uitstoot betreft, gezinnen de grote dalers zijn terwijl de bijdragen van transport en industrie blijven stijgen. Een overdreven nadruk op consumptiepatronen om een CO₂ reductie te bekomen is anderzijds onredelijk in een wereld waarin de helft van de mensen met minder dan 1,5 euro per dag moeten

en bedienen door hun kennis en ervaring weten hoe de productie of dienstverlening anders georganiseerd zou kunnen worden. Anderzijds biedt deze strategie, in tegenstelling tot consumptiepatronen, aan gewone mensen meer zelfvertrouwen om de confrontatie met bestaande machtsstructuren aan te gaan en deze samen met de consumptiepatronen te veranderen.

Wanneer men voor ogen houdt dat de 2000 grootste bedrijven ter wereld de helft van de welvaart in de wereld controleren en dat elk bedrijf uit gemiddeld 10 directieleden bestaat, dan betekent dit dat 20.000 mensen

fundamentele sociale verhoudingen van het systeem als doel heeft, kan deze sociale verandering niet anders dan met geweld beantwoord worden. De staatsgreep van Pinochet in Chili is een schoolvoorbeeld van deze realiteit.

Het komt er dan op aan om de confrontatie niet uit de weg te gaan maar juist met grote vastberadenheid door deze machtsverhoudingen trachten door te breken. Dit betekent niet dat men zomaar mag deelnemen aan het institutionele spel via verkiezingen want men dreigt dan de logica van het systeem over te waarden ten koste van

Overwinning en praxis

Politieke strijd moet gepaard gaan met ideologische strijd wil het doeltreffend zijn. In grote lijnen komt het er op aan om de beperkingen aan te tonen van een individualistische benadering (consumptiepatronen) en collectieve maatregelen te benadrukken. Zoals eerder gezegd geeft deze strategie meer zelfvertrouwen en hiervoor is het behalen van overwinningen van groot belang. Wanneer mensen een voorbeeld zien van de kwetsbaarheid van de macht is het makkelijker om de onoverwinnelijkheid van de macht te ontcrachten. Dit mag men niet uit het oog verliezen wanneer

men sensibiliseert over krachtsverhoudingen en de fundamentele contradictie in de maatschappij, tegen het postmodernisme, het relativisme, het individualisme, het idee dat verbetering per definitie onmogelijk is en dat de onderdrukten zelf de onderdrukkers worden eens ze aan de macht zijn. Want machthebbers zullen, zoals eerder gezegd, steeds oplossingen aanreiken die deze contradictie tracht te verschuiven.

In zijn Bijdrage tot de kritiek van Hegels rechtsfilosofie schrijft Marx dat de materiële macht slechts door materiële macht overwonnen kan worden, maar dat de theorie ook in materiële macht kan veranderen wanneer ze tot de massa's doordringt. Wat hij hiermee bedoelde was dat theoretische vorming onder bepaalde voorwaarden ook tot verzetsdaden kan aanzetten. Vandaag de dag stelt men echter vast dat door de toename van de middenklasse de politieke vorming zich verplaatst heeft van de werkplaats naar de vrijetijdsplaats. De theoretische vorming via staking van vroeger heeft nu grotendeels plaats geruimd voor de theoretische vorming tout court via interventies door personaliteiten. Eerder dan in een materiële kracht te veranderen komt de contestatie niet verder dan een recreatie met politieke toon. De kritische pedagoog Paulo Freire toont in zijn Pedagogie van de onderdrukten duidelijk aan dat enkel wanneer de onderdrukte zichzelf ontdekt en betrokken wordt in de georganiseerde strijd voor bevrijding het geloof in zichzelf ook groeit. Hij benadrukt het feit dat deze ontdekking niet puur intellectueel mag zijn, maar actie vereist met serieuze reflectie. Enkel dan wordt het een praxis, een actie op basis van doelen die men uit kritische reflectie destilleert. Anders blijft de actie puur activisme.

Onontkoombare factoren

Revoluties zijn zeldzame momenten van breuk, maar er vonden reeds genoeg revoluties plaats om haar eigenschappen te onderwerpen aan een vergelijkende studie. Revoluties of momenten van breuk met de heersende orde zijn meestal het resultaat van de combinatie van 3 factoren: ten eerste moet er een ontevreden massa zijn die bereid is te handelen, ten tweede moet er een staat zijn waarvan de legitimiteit en de autoriteit gecontesteerd wordt door een deel van haar gebruikelijke verdedigers, en ten derde heb je het bestaan van radicale ideeën nodig die de sociale orde terug in vraag stelt. Dit laatste kan sterk in de minderheid zijn in het begin,

maar met potentieel wat betreft het overtuigen van allen wiens geloof of loyaliteit vernietigd werd.

Over het algemeen zijn de eisen van de sociale bewegingen eerst defensief. Ze trachten een sociaal contract, welke ze geschonden achten door de patronen en de regering terug in voege te stellen. Ze proberen de actuele situatie te ontdoen van haar meest pijnlijke aspecten. Wanneer de onmogelijkheid van de machthebbers om de verplichtingen te vervullen die hun macht en privileges legitimeert zo manifest wordt dat men zich buiten de militante kringen de vraag begint te stellen of machthebbers een sociaal nut hebben, pas dan kan men van een revolutionaire mentaliteit of van gerevolutioneerde voorstellingen van de wereld en de sociale gedragingen spreken.

Het is opvallend hoe neoliberale politici nu de mond vol hebben over de moralisering of vergroening van het kapitalisme. Een tegengesteld standpunt zou gewoonweg suïcidair zijn. Men wil plots doen geloven dat de staat een neutrale speler is terwijl deze gedurende decennia heeft laten gedijen. Maar net als vroeger is die staats-tussenkomst er op gericht de kapitalistische economie te stabiliseren en de sociale spanningen te verminderen. De vraag die we ons dus moeten stellen wanneer we het over voorwaarden voor revolutie hebben is of de machthebbers er in slagen om de uitdagingen te beantwoorden, dus of zij stabiel zijn. Want indien niet bestaat er een potentieel voor revolutie.

Om duidelijker te zijn kan men de bovenvermelde factoren ook onderverdelen in objectieve voorwaarden enerzijds en subjectieve voorwaarden anderzijds. Onder objectieve voorwaarden begrijpen we onder andere de groeiende ongelijkheid en ellende, het onvermogen van de machthebbers om uitdagingen te beantwoorden of de verzwakking van hun ideologische hegemonie. Onder subjectieve voorwaarden begrijpen we bijvoorbeeld de ontwikkeling van het klassenbewustzijn, de mate van organisatie in partij, vakbond of vereniging, de mate van maturiteit, invloed, begeestering van leiders, of de mate waarin het volk tot onafhankelijke actie overgaat. Wat het revolutionair bewustzijn kenmerkt is de overtuiging dat de noden enkel kunnen worden bevredigd door de transformatie van de bestaande instituties en door het in voege stellen van een andere sociale organisatie. Maar dit bewustzijn ontstaat niet spontaan of

zonder een politieke mobilisatie en een voorafgaande intellectuele opwelling.

Deze opsplitsing kan nuttig zijn om te begrijpen waarom we vandaag geen radicale breuk meemaken terwijl de fundamentele contradicties van het systeem, en dus de objectieve voorwaarden, een ongekend explosief niveau bereiken. Deze contradicties blijken niet af te nemen zoals de machthebbers ons willen doen geloven, maar ze komen ook niet tot explosie. De opstand van de Griekse jongeren in december 2008 kunnen beschouwd worden als een collectieve contestatiebeweging, maar in ons land komt deze sociale explosie vooral tot uitdrukking met de opkomst van extreemrechts, de rellen in Brusselse voorsteden of zelfs de algemene afkeer tan aanzien van geïnstitutionaliseerde vormen van het politieke leven. Overal stelt men vast dat wanneer de revolutionaire radicalisering haar uitdrukking niet vindt via arbeidersorganisaties of partijen een andere radicaliteit – extreemrechts of fascisme – deze vertolking op zich neemt. In plaats van een revolutionaire explosie dreigt men dan een revolutionaire implosie mee te maken. Dit valt te verklaren door het feit dat de subjectieve voorwaarden niet in dezelfde mate ontwikkeld zijn als de objectieve voorwaarden, zoals dat bijvoorbeeld wel het geval was in de jaren '60.

Ongetwijfeld hebben een aantal strategische overwinningen die het kapitalisme de laatste decennia behaalde hiermee te maken. Enerzijds heb je de overwinning van het kapitalisme op het Oostblok. Deze landen kon men beschouwen als post-revolutionaire, autoritaire en sterk gebureaucratiseerde systemen, maar ze behielden een antikapitalistisch potentieel en een tegenwicht tegen de invloed van het imperialisme en het kapitalisme op wereldschaal. Anderzijds behaalde het kapitalisme een grote overwinning op de arbeidersorganisaties van de westerse metropolen via de constructie van de Europese Unie. Zich inspirerend op de ideeën van de neoliberale econoom von Hayek werd een Europese grondwet ontworpen die ongehinderd door nationale staten en de principes van de representatieve democratie gedurende jaren de vrije markt heeft laten zegevieran. Maar, zoals eerder aangehaald, komt het er dan op aan om de confrontatie niet uit de weg te gaan maar juist met grote vastberadenheid en kennis van zaken door deze machtsverhoudingen trachten door te breken. ■

Daar is de lente

door Filip De Bodt

Ik weet niet of je op 20 maart aan de Dag van het Socialisme deelnam in Gent? Daar is de lente begonnen. In al zijn geuren en met maar één kleur: rood in al zijn vormen. Vurig, laaiend, enthousiast... er kon zelfs enige humor af, iets wat we nu in linkse kringen niet zo bijster gewoon zijn. Het aantal stemmen dat linkse fracties bij mekaar zamelen in Vlaanderen is dikwijls omgekeerd evenredig met de ernst die van de gezichten af te lezen valt.

Achthonderd mensen verdorie, da's niet niks... dat is bijna evenveel als het kiezersaantal dat wij in Herzele samen rapen. Achthonderd mensen, dat moet je verdienen, elke dag! Stel je voor, beste lezer, ondergetekende heeft daar zelfs met Mie Branders afgesproken om nauwer samen te werken. Overrijpe anarchisten die het aanleggen met de PVDA, had je tien jaar geleden

mooie speech waarin hij stelde dat zijn partij weer socialistisch moest worden. Dat had iets Porto-Alegre-achtig: ook daar kwamen socialisten als Jean-Pierre Chèvènement en Elio Di Rupo vertellen hoe alles naar links moest opschuiven. Spijtig genoeg zakte die opstoot van socialitis wanneer ze hun voet op de trede van het vliegtuig huiswaarts kwamen te zetten. Je moet er maar mee weg kunnen. Maar bon, kritiek heb je in de voorbij lijnen niet gelezen. Ik zou niet durven in een blad dat tenslotte het mijne niet is en op 1 mei in Gent moet verkocht worden. Bij deze worden de verkoopcijfers ook wat opgedreven daar: "hé meniër, der stoat iets in over den Termont!"

Een tip: Kom op 1 mei naar Herzele. Doe uwen

boeken van Ceaucescu en andere middel-eeuwse misdadigers.

Een dag om wat te genieten en de lente in je huid te voelen kruipen. Een dag om Y te zeggen in plaats van X. De lente... jong jong... dat is de geur, bloed dat kruipt waar het niet gaan kan, het vel van een vrouw dat zachter en zachter wordt, kriebels en vinders en iets verder dan m'n huis, de eekhoortjes die weer naar buiten komen en wat noten zitten te eten terwijl je passeert. "Hej, Filip, ook al wakker, zo vroeg man? Is er een staking misschien of ga je wat anders uitspoken?" Héhé, wie had er ooit gedacht dat er in Rood nog een stukje ging staan over eekhoorns? ■

voor onmogelijk gehouden. Eindelijk heeft een deel van links begrepen dat samenwerken beter is en dat het eerste objectief bij een samenwerking niet is: 'Hoe neem ik de andere zoveel mogelijk leden af?' Laat ons daar later over discussieren.

Ik werd er na een paar Duvels zowaar lyrisch van en had zin om de revolutie te starten. De Gentse burgemeester Daniël Termont had ons er nochtans van verwittigd dat dit niet de bedoeling kon zijn. Een begeesterend man trouwens, met een

socialistischen plicht in één of anderen stoet of grote parade, maar blijf niet hangen en kom na afloop naar Herzele alwaar de echte volksoepvoedkundige 1 mei herboren is met een tweedehandsboekenmarkt aan 't Uilekot én schrijversinterventies van Ed Franck (leest de Decamerone, dat is het opvoedkundig deel), Christophe Vekeman, Guido Van Heulendonck, Francis Faes, Don Fabulist, Geert Lenssens, Thomas Claus (jaja... ge kent zijn pa) en een concert van Derek. Om het geheel historisch verantwoord te houden verkopen we zelfs

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

27ste Internationaal Jongerenkamp
met 500 jonge anti-kapitalisten uit heel Europa

werkgroepen, debatten en fiesta!

van 25 tot 31 juli 2010 in Italië

inschrijvingen: www.sap-rood.be